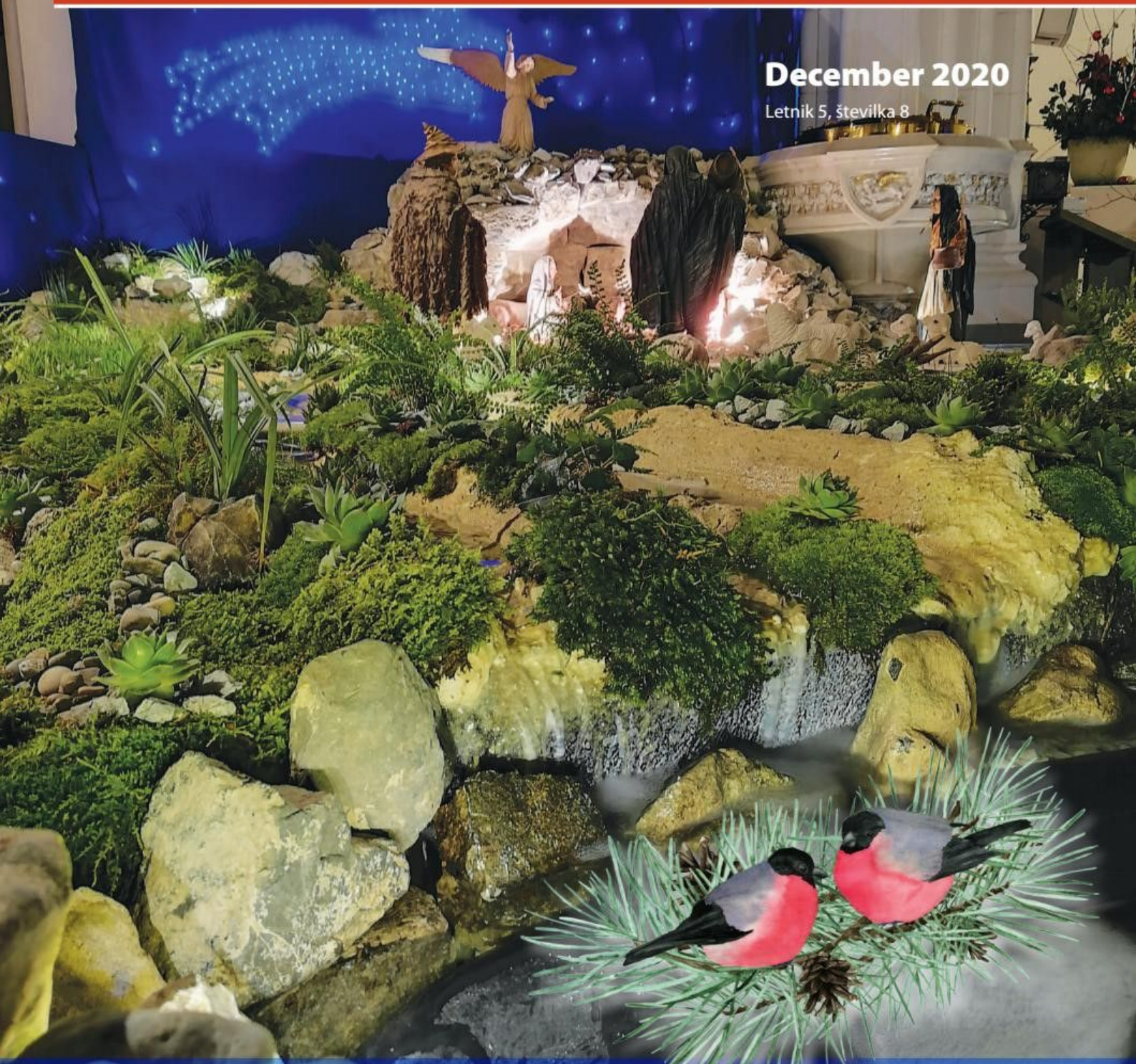
Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

December 2020

Letnik 5, številka 8

Iz tokratne vsebine:

Začenja se gradnja optičnega omrežja RUNE
stran 6

Pogovor z gospodom Martinom Golobom
stran 6–7

Poletna šola v naravi
stran 8

Zgodba smrek
stran 13

ISSN 2463-8579

Občina Šmartno pri Litiji
Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure
Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00
Uradne ure župana so po dogovoru, zaželena je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice
Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla februarja 2021, pričakujemo najkasneje do četrtka, 28. 1. 2020, na elektronski naslov uredništva: krajevnenovice@bogensperk.si. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:
Javni zavod Bogenšperk

Odgovorni urednik:
dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:
Katarina Kragelj, Domen Merzel, Matjaž Hostnik, Manca Vidic in Uroš Pušnik

Jezikovni pregled:
Janoš Železnik

Naslovna fotografija:
Jaslice v šmarski cerkvi

Foto:
Samo Škrabanja

Prelom in priprava za tisk:
Biroservis – Mlakar Gorazd s. p., Ustje 7, 1275 Šmartno pri Litiji

https://smartno-litija.si/mediji/krajevne-novice/

Glasilo izhaja v nakladi 1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

Spoštovane občanke in občani,

najprej voščim iskrene čestitke ob občinskem prazniku, za katerega se zdi, da je letos žalostno zdrsnil mimo nas, saj zaradi ukrepov nismo mogli imeti proslave in vseh ostalih načrtovanih dogodkov. Pa vendar se je na letošnji občinski praznik, prav na dan 11. 11., zaključila pomembna 4. korespondenčna seja občinskega sveta. Svetniki so poleg drugih pomembnih točk potrdili DIIP investicije novega vrtca, ki bo zaznamovala naslednja leta. Svetnikom se za sodelovanje iskreno zahvaljujem.
Vesel sem, da je naša občina letos dobila prve občinske nagrajence, vidne občane, ki so s svojim delom in prizadevanjem pomemben gradnik naše obče in širše skupnosti. Tako je naziv častnega občana podeljen dr. Janezu Juhantu, rojaku iz Štangarskih Poljan, ki se s ponosom vrača v domače kraje. Hkrati je izredna osebnost današnjega časa tako v slovenskem kot tudi mednarodnem prostoru. Najvišja občinska priznanja, plakete občine, so bila podeljena Marjanci Vidic (zlata plaketa), msgr. Jožetu Hauptmanu in Francu Širclju (srebrni plaketi). Vsem nagrajencem iskreno čestitam.
Prav je, da pred koncem leta predstavimo tudi že izvedene projekte, zato smo s sodelavci pripravili kratek pregled. Pri tem bi se rad zahvalil vsem tistim, ki ste kakorkoli pripomogli, da so se ti projekti uspešno zaključili. Želim si, da bi to bila tudi vzpodbuda za tiste, ki pri nadaljnjih projektih niste tako suvereni ali celo o njih niste prepričani. Žal je tako, da je pri vseh (večjih) projektih potrebna velika strpnost ali celo odpovedovanje lastnim interesom za naše skupno dobro. A le tako lahko dosežemo napredek v naši občini.
Živimo v času, ko se soočamo s sprejetimi ukrepi, ki so pomembni za obvladovanje epidemije. Glede na relativno visoko povprečje okužb v naši občini, vas ponovno pozivam k doslednemu upoštevanju vseh ukrepov. Predvsem moramo misliti korak dlje, saj bomo le tako lahko omogočili hitrejši zagon vseh dejavnosti in vrnitev šolarjev v šolske klopi. Predvsem pa se na vas obračam s prošnjo, da smo strpni, odgovorni in solidarni. Predvsem si želim, da bi kljub prilagojenemu načinu življenja našli mir. Le tako bomo lahko božično-novoletne praznike doživeli sicer okrnjeno, a polno.
Čestitke ob dnevu samostojnosti in enotnosti, naj bo ta praznik nam vsem v opomin, kako dragoceno je, da tudi v teh časih živimo v svoji državi. Enotnost pa ima tokrat še poseben pomen, saj bomo le tako uspešni v premagovanju problemov tega časa.
Srečno, ostanite zdravi!

Rajko Meserko, župan

Občina Šmartno pri Litiji – pregled izvedenih investicij v letu 2020

Avtorji članka: Aleš Krže, mag. Tanja Kepa Ferlan, mag. Karmen Sadar, Andreja Leskovšek in Maša Gril

KOMUNALNA INFRASTRUKTURA ZA OBMOČJE OPPN ŠM_ 40 – JUŽNI DEL (BIVŠA IUV)

Začetek projekta: februar 2018
Začetek del (gradnja): junij 2020
Zaključek del (gradnja): oktober 2020
Na območju bivše IUV se je uredila celotna komunalna infrastruktura na južnem delu območja. Poleg nove ceste sta se izvedli meteorna in fekalna kanalizacija, dogradil se je del vodovodnega omrežja, zgradila se je javna razsvetljava. Projekt je bil delno sofinancira s strani EU, Evropskega sklada za regionalni razvoj in Ministrstva za gospodarstvo.
Vrednost investicije: 348.002,83 EUR
Sočasno sta k investiciji pristopila tudi Telekom, d. o. o. in Elektro Ljubljana, d. d.
Geodetske storitve: 5.246,00 EUR (Geodetski biro Jože Cestnik)
Cenitve: 244,00 EUR (AB vrednost, d. o. o.)
Projektna dokumentacija: 13.176,00 EUR (JUKUM, d. o. o.)
INVP in vloga za sofinanciranje: 6.588,00 EUR (Tempus Babnik, d. o. o.)
Služnosti: 7.597,74 EUR (Direkcija RS za vode)
Svetovanje: 4.270,00 EUR (Tempus Babnik, d. o. o.)
Gradbena dela: 304.586,89 EUR (Trgograd, d. o. o.)
Nadzor nad izvajanjem gradbenih del: 6.294,20 EUR (PINO, d. o. o.)

MODERNIZACIJA DELA JP 709811–KOLEJAK–ZAVRSTNIK

Začetek del (gradnja): marec 2020
Zaključek del (gradnja): marec 2020
Javna pot 709811–Kolejak–Zavrstnik je bila v slabem stanju, z obsežnimi posedki predvsem v srednjem delu. Na pobudo občanov, ki so sami uredili odvodnjavanje in spodnji ustroj ceste, je občina pristopila k asfaltiranju cca 230 m odseka ceste.
Izvedlo se je asfaltiranje v površini 830 m², izdelalo se je 174 m nove mulde. V spodnji ustroj ceste se je vgradilo 135 m³ tampona.
Projekt se je financiral iz postavke Investicijsko vzdrževanje cest.
Vrednost investicije: 24.835,71 EUR
Gradbena dela: 24.258,36 EUR (Trgograd, d. o. o.)
Nadzor: 577,35 EUR (PINO, d. o. o.)

UREDITEV VAŠKEGA JEDRA LUPINICE

Začetek del (gradnja): marec 2020
Zaključek del (gradnja): marec 2020
Cesta v središču Lupinice je bila v makadamski izvedbi. Občani so imeli veliko težav z neurejenim odvodnjavanjem. Na predlog občanov, da sami pripravijo spodnji ustroj ceste in uredijo odvodnjavanje, je občina pristopila k asfaltiranju dela kategorizirane ceste in odsekov cest, ki potekajo po javnem dobrem. Asfaltiralo se je 486,67 m² površin in izdelalo 67 m novih muld.
Projekt se je financiral iz postavke Investicijsko vzdrževanje cest.
Vrednost investicije: 11.433,28 EUR
Gradbena dela: 11.167,49 EUR (Trgograd, d. o. o.)
Nadzor: 265,79 EUR (PINO, d. o. o.)

MODERNIZACIJA DELA LOKALNE CESTE 208211 VELIKA KOSTREVNICA–LIBERGA–TISJE

Začetek del (gradnja): marec 2020
Zaključek del (gradnja): marec 2020
Lokalna cesta pred pokopališčem na Libergi je bila v slabem stanju, s poškodovanimi robovi in muldami. Na območju se je izvedla hladna reciklaža vozišča z asfaltom debeline 7 cm v obsegu 1.605 m², dodatno so se izvedle še sanacije robov vozišča v obsegu 885 m². Projekt se je financiral iz postavke Investicijsko vzdrževanje cest.
Vrednost investicije: 101.057,53 EUR
Gradbena dela: 98.708,27 EUR (Trgograd, d. o. o.)
Nadzor: 2.349,26 EUR (PINO, d. o. o.)

DELNA IZGRADNJA PODPORNE KONSTRUKCIJE IN REKONSTRUKCIJA TOMAZINOVE ULICE

Na zaključku Tomazinove ulice se je nahajala nestabilna brežina, ki je ogrožala stanovanjsko hišo pod brežino. V okviru projekta se je izvedel oporni zid, asfaltiral se je del ceste.
Projekt se je financiral iz postavke Proračunska rezerva.
Začetek del (gradnja): november 2019
Zaključek del (gradnja): april 2020
Vrednost investicije: 128.202,16 EUR
Projektna dokumentacija: 4.758,00 EUR (TEGA INVEST, d. o. o.)
Gradbena dela: 120.574,49 EUR (Euro grad, d. o. o.)
Nadzor: 2.869,67 EUR (PINO, d. o. o.)

UREDITEV PRIKLJUČKA »BAJERNIK«

Ureditev priključka »Bajernik« (JP 709344–Mala Kostrevnica 47) na R2-417/1190 Šmartno pri Litiji–Ljubež v Lazih v območju km 1,989 desno
Priključek javne poti 709344–Mala Kostrevnica 47 na regionalno cesto je bil v smeri Selška nepregleden. Na podlagi pogojev in soglasja DRSI se je odstranil del brežine, urediło se je odvodnjavanje in postavila prometna signalizacija. Na državni cesti se je zmanjšala hitrost. V sklopu projekta bo potrebno izvesti še odmero zemljišč in jih prenesti v last DRSI.
Začetek del (gradnja): november 2019
Zaključek del (gradnja): februar 2020
Vrednost investicije: 16.503,64 EUR
Projektna dokumentacija: 2.025,20 EUR (OZZING, d. o. o.)
Gradbena dela: 14.141,87 EUR (Trgograd, d. o. o.)
Nadzor: 336,57 EUR (PINO, d. o. o.)

ASFALTIRANJE OKOLICE OŠ PRIMSKOVO IN POPRAVILO JAVNE POTI GRADIŠČE IN DELA LOKALNE CESTE 426113 STRANJE – KOPAČIJA – MALA KOSTREVNICA

V okviru energetske sanacije OŠ Primskovo se je v okolici uredilo odvodnjavanje, okolica šole se je asfaltirala. Zaradi izgradnje meteorne kanalizacije se je saniral tudi del javne poti med OŠ in Smrekarjevimi. Izvedlo se je 860 m² asfalta in 77 m muld.

Vrednost investicije: 19.727,21 EUR
Gradbena dela: 19.268,61 EUR (Trgograd, d. o. o.)
Nadzor: 458,59 EUR (PINO, d. o. o.)

VAROVALNE OGRAJE

V letu 2020 se je na najbolj problematičnih odsekih cest postavilo 282 m varovalnih ograj: Jastrebnik (44 m), Bukovica (80 m), Jablaniške Laze (94 m), Zelenec (36 m), Štangarske Poljane (28 m).

POSTAVITEV OGRAJE PRED MRLIŠKO VEŽICO JAVORJE

Začetek del: julij 2020
Zaključek del: oktober 2020
Vrednost investicije: 1.396,00 EUR
Pred mrliško vežico Javorje je izvajalec del, MB INOX Mitja Bratun, s. p., postavil zunanjo inox ograjo.

VGRADNJA KLORIRNE NAPRAVE NA ZAJETJU RAČICA, JAVNI VODOVOD RAČICA–VELIKA ŠTANGA

Začetek del: avgust 2020
Zaključek del: avgust 2020
Vrednost investicije: 3.963,75 EUR
Na zajetju Račica je upravljavec javnih vodovodov v občini Šmartno, KSP Litija, d. o. o., po naročilu Občine Šmartno pri Litiji, vgradil klorirno napravo, skladno z odločbo zdravstvenega inšpektorata o nujnosti zagotovitve zdravstveno ustrezne pitne vode.

OBNOVA SEKUNDARNEGA CEVOVODA MALA KOSTREVNICA, JAVNI VODOVOD LITIJA–ŠMARTNO

Začetek del: oktober 2020
Zaključek del: november 2020
Vrednost investicije: 5.613,95 EUR
Po naročilu Občine Šmartno pri Litiji je upravljavec javnih vodovodov v občini Šmartno, KSP Litija, d. o. o., v jeseni 2020 pristopil k izvedbi obnove sekundarnega cevovoda Mala Kostrevnica na javnem vodovodu Litija–Šmartno, v dolžini cca 100 m.

UREDITEV METEORNE KANALIZACIJE NA USNJARSKI CESTI V ŠMARTNEM

Začetek del: avgust 2020
Zaključek del: november 2020
Vrednost investicije: 1.706,91 EUR
Po naročilu Občine Šmartno pri Litiji je upravljavec javne kanalizacije v občini Šmartno, KSP Litija, d. o. o., izvedel nujno ureditev meteorne kanalizacije na Usnjarski cesti v Šmartnem.

OBNOVA KANALIZACIJE V SANITARIJAH V PRITLIČJU BIVALNIH ENOT NA GRUMOVI CESTI 7, ŠMARTNO

Začetek del: november 2020
Zaključek del: november 2020
Vrednost investicije: 3.838,52 EUR
Po naročilu Občine Šmartno pri Litiji je KSP Litija, d. o. o., izvedlo obnovo kanalizacije v sanitarijah v pritličju bivalnih enot na Grumovi cesti 7 v Šmartnem, vključno z izgradnjo zunanjega zbirnega jaška in povezavo na obstoječi kanal.

ZAMENJAVA ČRPALK NA ČRPALIŠČU LJUBLJANSKA CESTA, JAVNI VODOVOD LITIJA–ŠMARTNO

Začetek del: september 2020
Predviden zaključek del: november 2020
Predvidena vrednost investicije: 5.678,55 EUR
Po naročilu Občine Šmartno pri Litiji in Občine Litija bo upravljavec javnih vodovodov v občini Šmartno, KSP Litija, d. o. o., v novembru 2020 izvedel menjavo črpalk na črpališču Ljubljanska cesta, na skupnem vodovodu Litija–Šmartno, v dogovorjenih solastniških deležih.

ENERGETSKA SANACIJA PODRUŽNIČNE ŠOLE PRIMSKOVO

Začetek del (gradnja): junij 2020
Zaključek del (gradnja): oktober 2020
Vrednost investicije: 382.468,69 EUR (od tega sredstva MGRT 337.517,00 EUR)
Izvajalec: Anmax, d. o. o., Litija
V poletnih mesecih letošnjega leta je potekala temeljita prenova Podružnične šole Primskovo, saj je bila zgradba dotrajana in energetsko precej potratna. Na objektu so bila izvedena naslednja dela:

- klet: poglobitev prostorov in dozidava vetrolova, ureditev dveh prostorov za potrebe dodatnega oddelka vrtca ter s tem povezanih spremljevalnih prostorov za otroke in zaposlene (garderobe, sanitarije, pralnica);
- pritličje: odstranitev tlakov in zamenjava z novimi, ureditev sanitarij, razširitev in ureditev kuhinje;
- ureditev predelnih sten;
- zamenjava notranjih vrat;
- prenova električnih inštalacij in strojnih instalacij;
- zamenjava stavbnega pohištva;
- ureditev kanalizacije z izgradnjo MČN ter odvodnjavanja v okolici šole;
- toplotna izolacija podstrešja in fasade, ureditev okolice in ograjenega otroškega igrišča.

Zaradi poletnih neurij in povzročene škode na že obnovljenih delih objekta se je izvajalec del, Anmax, d. o. o., skupaj z nadzorom, Pino, d. o. o., izredno potrudil in dela zaključil z najmanjšim možnim zamikom – sredi oktobra. Pri tem pa ne gre pozabiti na člane PGD Primskovo, ki so svoje prostore v gasilskem domu v uporabo prijazno odstopili šoli in vrtcu, da sta v času adaptacije lahko normalno izvajala svoj program.

MONTAŽA DVIGALA V OSNOVNI ŠOLI ŠMARTNO

Začetek del: junij 2020
Zaključek del: september 2020
Vrednost investicije: 125.777,95 EUR z DDV
Izvajalca: Gradnik gradbeništvo in nadzor, d. o. o., Trzin in GP Jarše gradbeništvo, d. o. o., Ljubljana

V letošnjem letu se je uresničila dolgoletna želja in potreba OŠ Šmartno pri Litiji po montaži dvigala za gibalno ovirane učence, ki pa bo dobrodošla pridobitev tudi pri vzdrževanju šole. Dvigalo povezuje kletne prostore (bazen) z drugo etažo.

POSTAVITEV TURISTIČNE OBVESTILNE SIGNALIZACIJE V CENTRU ŠMARTNEGA

Začetek del: julij 2020
Zaključek del: september 2020
Vrednost investicije: 33.706,12 EUR (od tega 10.094,73 EUR sredstev ESRR)

V okviru LAS projekta Prenova in oživitev Staretovega trga v Šmartnem pri Litiji (https://smartno-litija.si/pomembnejse-objave/projekti-esrr/), ki ga delno sofinancira Evropski regionalni sklad, se je poleg obnove dela Staretovega trga v letu 2019 center Šmartnega v poletnih mesecih opremil s turistično obvestilno signalizacijo. Vsebina tabel in lokacije so bile določene na podlagi Elaborata za postavitev TOS, ki ga je skladno z veljavno zakonodajo izdelalo podjetje ZMAS-SI, d. o. o.

Cilj projekta, ki se je zaključil 30. 10. 2020, je bil, da Šmartno pridobi nove urejene površine, ki bodo trgu povrnile izvorno funkcijo večnamenskega osrednjega prostora v občinskem središču. Prostor tako omogoča izvajanje različnih aktivnosti (sejmi, tržnica, prireditve, druženje) in verjamemo, da bo v prihodnosti dobro služil svojemu namenu.

POSTAVITEV TURISTIČNE OBVESTILNE SIGNALIZACIJE IN TURISTIČNIH INFORMATIVNIH TABEL NA OBMOČJU OBČINE ŠMARTNO PRI LITIJI

Začetek del: julij 2020
Zaključek del: september 2020
Vrednost investicije: 24.434,71 EUR (od tega 9.387,46 EUR sredstev ESKRP)

V okviru LAS projekta LOKALIDENT (Izgradnja lokalne identitete za večji obisk turistov, https://smartno-litija.si/pomembnejse-objave/projekti-eksrp/) je Občina Šmartno pri Litiji sodelovala kot eden izmed dveh partnerjev Javnega zavoda Bogenšperk. Občina se je v projektu zavezala, da bo uredila turistično obvestilno signalizacijo na celotnem območju občine in na desetih najbolj obiskanih točkah v občini postavila informativne table. Za turistično obvestilno signalizacijo je bil izdelan elaborat, na podlagi katerega je bilo izbranih 16 lokacij, kjer so bili postavljeni lamelni sistemi z označenimi javnimi objekti in turističnimi ponudniki ter kulturnimi spomeniki. Zaradi težav, ki so nastale s pridobivanjem soglasij lastnikov zemljišč za postavitev tabel, označevanje ni bilo izvedeno v celoti, vendar upamo, da bo projekt realiziran v prihodnjem letu.

SPREJEM SPREMEMB IN DOPOLNITEV OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA ŠT. 3

V mesecu juliju je bil sprejet Odlok o spremembah in dopolnitvah izvedbenega dela občinskega prostorskega načrta, ki je stopil v veljavo 8. 8. 2020. Postopek sprememb prostorskega akta je trajal štiri leta. Priprava prostorskih aktov je zapisana v Zakonu o urejanju prostora in žal ni bližnjic za hitrejše spremembe planskih aktov. V tem postopku smo uredili popravke tekstualnega dela odloka, ki smo jih opazili vse od uveljavitve prvotnega odloka. Te spremembe so bile namenjene tudi temu, da bi se čim hitreje spremenila namembnost iz stavbnih v kmetijska zemljišča. Prav tako smo uspeli spremeniti namensko rabo predvsem za potrebe gradnje novega vrtca. Spremembe in dopolnitve tekstualnega dela se nanašajo na jasnejšo opredelitev prostorskih izvedbenih pogojev umeščanja objektov v prostor ter manjše dopolnitve drugih členov, predvsem na temo zagotavljanja doslednosti pri uporabi določil in pristojnosti odločanja na podlagi zunanjih pravnih režimov. Spremembe in dopolnitve se nanašajo tudi na podrobnejše prostorske izvedbene pogoje (v nadaljevanju: PPIP) po posameznih enotah urejanja prostora. Druge spremembe se nanašajo na manjše popravke in dopolnitve PPIP oziroma uskladitve PPIP z dejanskim stanjem. Velik del sprememb predstavljajo redakcijski popravki.

NAKUP ZEMLJIŠČ V LETU 2020

V letu 2020 so se delno realizirali nakupi zemljišč v skladu s sprejetim Letnim načrtom pridobitve in razpolaganja z nepremičnim premoženjem občine za leto 2020. Izvedeni nakupi so bili v večji meri namenjeni uskladitvi zemljiškoknjižnega in pravno-formalnega stanja z dejanskim stanjem v naravi na področju občinskih javnih cest ter zagotovitvi zemljišč, ki jih občina tako ali drugače potrebuje za izvajanje svojih nalog. Predvidena realizacija sredstev v letu 2020 je 130.000,00 EUR.

Začenja se gradnja optičnega omrežja RUNE

Avtorica članka: Tina Ambrožič

Na območju občine Šmartno pri Litiji se je začela gradnja širokopasovne optične infrastrukture RUNE.

Boljša povezljivost z internetom bo tudi na območju občine Šmartno pri Litiji kmalu postala realnost. Podjetje **RUNE Enia, d. o. o.** je namreč začelo z gradnjo optičnega omrežja RUNE, ki bo zagotavljalo visoke hitrosti in prosto izbiro ponudnikov storitev, ki ponujajo televizijske, telefonske in internetne pakete.
Gradnjo bo izvajal zunanji izvajalec podjetja RUNE Enia, **podjetje Pirnat, d. o. o.** Dela pa bodo v naslednjih mesecih potekala po naslednjih odsekih: Litija–Zavrstnik, Litija–Vintarjevec, Litija–Cerovica, Zgornja Jablanica–Ivančna Gorica, Zg. Jablanica–Cerovica, Velika Kostrevnica–Jelša, Ježce–Gradišče in Golce–Ivančna Gorica.
Če še niste oddali naročila za optični priključek RUNE, imate še čas, da to storite in si tako zagotovite prehod na optične storitve. Naročilo priključka lahko uredite preko trgovskih zastopnikov (Eurocon, operaterji storitev), izvajalca del ali neposredno preko spletne strani RUNE na www.ruralnetwork.eu.
Pred izvedbo naročila je potrebno preveriti možnost zgraditve hišnega optičnega priključka na vašem naslovu, kar lahko storite na spletni strani www.ruralnetwork.eu ali preko informacijske točke, na telefonski številki +386 (0)1 235 15 30 ali e-naslovu rune-si@ruralnetwork.eu.
Enkratni strošek izgradnje optičnega priključka znaša **150,00 €** (z DDV) **za gospodinjstva** in **167,13 €** (z DDV) **za pravne subjekte**. V plačilo je vključeno tudi nadaljnje vzdrževanje priključka.

Martin Golob – priljubljeni slovenski župnik

Avtor članka: dr. Jernej Kotar

Med trenutno najbolj znane domačine zagotovo sodi priljubljeni župnik Martin Golob. Že nekaj let lahko spremljamo njegovo pojavljanje v medijih, kar je predvsem posledica njegove dostopnosti in drugačnega, bolj sodobnega pristopa k opravljanju svojega poklica. Kljub obilici dela si je tudi za naš časopis z veseljem vzel čas, da bi z nami delil nekaj misli in božično-novoletnega vzdušja.

Gospod Martin, hvala, ker ste tako prijazno sprejeli naše povabilo k tokratnemu intervjuju. Po rodu ste iz Kostrevniške doline in ste odrasli v veliki kmečki družini. Vsi, ki vas že dolgo poznamo, vemo, da ste izjemno prijeten človek, s katerim je vedno lepo poklepetati.
Začnimo kar na začetku. Kakšni spomini vas vežejo na domače kraje in zakaj se še vedno tako radi vračate?
Na dom in na moje rojstne kraje me seveda vežejo najlepši spomini. Zelo rad se vračam domov. Čeprav tega ni vedno prav veliko. Bi si želel več prihajati med svoje. Velikokrat se ustavim v Veliki Kostrevnici, kjer z možakarji iz Bohinja nakupimo cviček iz Preske. Domov se tudi vračam, da se malo sprostim in odklopim z delom na kmetiji. Nekoliko sem se pa tudi oddaljil. Včasih mi je nerodno, ko kakšnega več ne prepoznam ali pa ne vem, kam bi ga dal. Tu se vedno opravičim. Vedno pa mi zaigra, če koga srečam v svoji župniji. Nikoli ne bom pozabil srečanj z rojaki, ki so me obiskali v Bohinju. Vedno, če je čas dopuščal, sem jih povabil k sebi v župnišče na kako kavo. Dvor, Velika Kostrevnica, Šmartno pri Litiji, to so moje korenine in najlepši in najbolj nežni spomini so od tukaj.

Martin Golob

Odločitev za poklic tudi za vas ni bila lahka. Najprej ste imeli namen postati kmet, novinar ali filozof, a ste se na koncu odločili za duhovništvo. Kdaj ste začutili željo, da bi svoje življenje posvetili delu z verniki?
Bil sem normalen najstnik in kot tak sem se res o vsem mogočem spraševal. Delo na domači kmetiji me je vedno zelo veselilo, vendar sem pogrešal delo z ljudmi. Bile so tudi sanje o tem, kot ste že našteli, o novinarstvu, filozofiji, na koncu, po srečnem naključju, pa pristanem na teologiji. Domači takratni župnik Marjan Lampret mi je dal zelo lep zgled duhovništva, pa vem, da so tudi mnogi za mene molili. V mislih imam tudi gospoda Vinka Klemenčiča, ki je bil v Šmartnem duhovni pomočnik. Pa kot otroka me je tako lepo po otroško verouk učil gospod Franci Kadunc. Vsi ti zgledi dobrih šmarskih duhovnikov in molitev mnogih so me pripeljali do poklica duhovnika. Leta 2013 pa je bila moja prva sveta maša ravno v Šmartnem. Zelo rad si pogledam slike od te nove maše, ki je bila res najlepši dogodek mojega življenja.

Ste morda kdaj obžalovali svojo odločitev?
Odločitve za duhovniški poklic nisem nikoli obžaloval. Pride tudi težko, ampak vedno je potem z nečim trud in vztrajanje poplačano. Vesel sem, da sem lahko duhovnik in da lahko na tak način služim ljudem in Bogu. Pa še vse tisto, kar me veseli, lahko delam. V zadnjih nekaj letih sem tudi zelo povezan

z novinarji, vse sorte filozofskimi tokovi razmišljanja in mi je vse to zelo všeč.

V letih službovanja ste bili župnik že v kar nekaj župnijah. Kakšna je bila vaša poklicna pot in kje vam je bilo najbolj všeč?
Ja, nekajkrat sem se pa res že selil. Predno sem postal duhovnik, sem bil tudi na praksi v Dolu pri Ljubljani in potem še eno leto v Stari Loki. Prvo duhovniško – kaplansko službo sem opravljal v Zagorju ob Savi, kjer sem bil eno leto. Drugo leto sem šel na Vrhniko. Po enem letu na Vrhniki sem šel v Bohinj, natančneje Srednjo vas v Bohinju. Tam sem bil pet let samostojni župnik. Poleg župnije sem upravljal še župnijski dom starejših občanov in vodil še eno turistično podjetje. Letos, 1. avgusta, pa sem nastopil službo župnika v župniji Grosuplje in Lipoglav. Povsod sem se imel zelo lepo. Povsod sem srečal dobre ljudi in v vsakem kraju lepo naravo. Težko rečem, kje mi je bilo najlepše, gotovo pa zaradi daljšega obdobja in svežih spominov se trenutno Bohinja velikokrat s hvaležnostjo spominjam. Mi je pa v teh dveh župnijah Grosuplje in Lipoglav zelo lepo in predstavljata mi ogromno izzivov. Treba je iti naprej.

Pred kratkim ste bili premeščeni iz Bohinja v nam bližje Grosuplje. Kako ste se navadili na novo okolico?
Mislim, da sem se dobro zasidral. Nisem še sicer korenin pognal, ampak delam na tem. Ljudje so me zelo lepo sprejeli, vse je veliko večje kot v prejšnji župniji. Tu sem si sedaj ustvaril nov dom in upam, da bom tu nekoliko dlje kot pet let. Ljudje so pa zelo dobri in zelo pozorni. V župnišču živim še s

kaplanom Petrom Steletom iz Komende in g. Boštjanom Modicem, ki upravlja župnijo Šentjurij (tam je bil pred leti tudi naš rojak g. Anton Hostnik, od moje stare mame Minke brat). Kraji so mi tudi veliko bolj domači, mogoče edino pogrešam gore, čeprav sem z njimi obdan: Ilova Gora, Višnja Gora, Magdalenska Gora … le-te so za mene malo prenizke.

Pred leti ste začeli objavljati vloge na družbenih omrežjih, kar vas je izstrelilo med najbolj znane in najbolj priljubljene župnike. Takšen pristop je v slovenskem okolju v cerkvenih krogih nekaj novega in je zagotovo najbližji mlajšim generacijam. Ali je bil morda vaš primarni namen nagovoriti prav njih?
Nikoli si nisem mislil, da bom s tem postal nekako prepoznaven. Ideja in samo pojavljanje je prišlo čisto spontano in nisem pričakoval tako lepega odziva. Moja ciljna skupina so poleg mladih predvsem malo bolj oddaljeni kristjani. Tisti, ki ne hodijo redno k maši, ki so se mogoče od župnije malo oddaljili. Nagovoriti želim tiste, ki jih ne morem v cerkvi.

Ne le Cerkev, temveč tudi ustanove in društva se soočajo s težavo, kako privabiti mlade. Kje po vašem mnenju leži ključ do uspeha in zakaj menite, da vam to zelo dobro uspeva?
Z mladimi je vedno izziv in tudi sam opažam, da si v vseh krogih naše družbe zelo prizadevajo za mlade. Mislim, da nekega posebnega recepta ni. Edino to, da začutijo, da jih imaš rad, da si do njih iskren, da do njih prideš z iskrenim namenom. Da se mladim tudi zaupa in da se jim da dovolj prostora za njihovo ustvarjanje in razmišljanje. Do njih biti čim bolj neposreden. Mislim, da je to eden od načinov, kako delati z mladimi.

Kaj vam osebno pomeni biti župnik oziroma kaj vam je najbolj všeč pri vašem poklicu?
Biti duhovnik je za mene to, da sem lahko blizu ljudem in da jim prinašam Boga. Bog me je na poseben način poklical v to. Najlepše mi je, ko lahko ljudi dviga, še posebno v teh časih. Lepo mi je, ko jim na osnovi vere lahko vlivam upanje. Zelo lepo mi je spremljati ljudi na njihovih poteh od rojstva pa vse do smrti in še naprej v večnost. V teh časih je vera še posebej pomembna, ker nam daje trdnost in oporo. Kot duhovnik se trudim, da bi bil blizu ljudem, in zelo veliko mi pomeni, če se mi zaupajo. Zelo lepo odgovornost čutim v tem, da za ljudi molim in za njimi darujem svete maše. Sam imam kar natrpan urnik, kar mi tudi pove, da vsi potrebujemo vero in Boga.

Poleg opravljanja duhovniškega poklica imate tudi hobije. Nam lahko zaupate, kaj počnete v prostem času?
V prostem času sedaj po ta novem, ko nisem več tako v hribih, tečem ali pa v toplejših dneh kolesarim. Delam kakšne programe za različne radijske postaje, pišem in premišljujem Sveto pismo. V prosti čas je vštet tudi obisk domačih. Zelo rad kaj urejam okoli župnišča ali v njem. Vedno je kaj za postoriti. Pospravljam ali pa kaj popravljam. Dela ne zmanjka. Zelo rad pa se srečam s kakšnimi bližnjimi prijatelji, s katerimi vržemo kakšno dobro debato ob dobri hrani in pijači.

Glede na to, da ste še zelo mlad, imate gotovo še veliko načrtov za prihodnost. Kakšni so vaši glavni cilji v življenju?
Moj glavni cilj je, da ostanem tak, kot sem, in da bi na koncu svojega življenja rekel tako, kot apostol Pavel piše: »Dober boj sem izbojeval, tek dokončal in vero ohranil.« Da bi delal in molil, kot se glasi moje novomašno geslo. Bog, daj mi zdravja, da bom lahko še naprej delal. Želim biti tudi sam sprememba, ki jo želim spremeniti na tem svetu.

Kot je bilo že omenjeno, trenutno službujete v Grosuplju. Imate morda skrito željo po delu v kakšni določeni župniji?
Ne, tega pa nimam. Kamor me postavijo, Bog že ve, zakaj tako. Kjerkoli sem do sedaj bil, je bilo prav in tudi sedaj čutim, da je prav, da sem v Grosuplju.

Za nami je zelo nenavadno in za mnoge težko leto, a pred nami je predbožični čas, ki lahko ljudi napolni z upanjem, da bo prihodnje leto boljše. Kaj bi sporočili svojim rojakinjam in rojakom v šmarski občini?
Sporočil bi to, da bo letošnji božič eden najlepših. Ne bomo si ga lepšali tako množično kot v prejšnjih letih z umetnimi dodatki potrošništva, ampak ga bomo zares lahko praznovali drug z drugim v vsem sijaju božiča, ki je tih, miren, nevpadljiv, skromen. Naj božični prazniki prinesejo med nas miru in veselja ter medsebojnega razumevanja. Lahko izgubimo vse, a če imamo drug drugega, imamo vse. Naj se v naših srcih rodi Bog.

Gospod Martin, hvala vam, ker ste si vzeli čas za pogovor. V imenu uredništva vam želim obilo uspehov ter zdravja in zadovoljstva tudi v prihodnje.

Osnovna šola Šmartno

POLETNA ŠOLA V NARAVI

V tednu od 12. do 16. oktobra so se petošolci OŠ Šmartno pri Litiji udeležili poletne šole v naravi v Žusterni. Poleg vsakodnevnega urjenja plavalnih veščin v hotelskem bazenu pa so počeli še marsikaj. Pod strokovnim vodstvom so si ogledali mesti Piran in Koper ter spoznali njuno zgodovino. V skladu z vsemi veljavnimi ukrepi jih je pred občinsko upravo pozdravila podžupanja Mestne občine Koper gospa Jasna Softič. Veliko so se naučili o značilnostih primorskega sveta, se igrali socialne in družabne igre, izdelali razglednice in jih poslali domov ter se ob večerih zabavali ob glasbenih spremljavah svojih nadarjenih sošolcev. Ob povratku domov so si ogledali Škocjanske jame in se vrnili v domači kraj tik pred zaostritvijo ukrepov.

Zaradi letošnje epidemije koronavirusa je bilo bivanje v šoli v naravi malce drugačno, a kljub temu lepo in nepozabno.

Maja Gorše

Maja Gorše, Poletna šola v naravi – 5. a

DEKD: »DANES SO DOVOLJENE SANJE, JUTRI JE NOV DAN.«

V Tednu kulturne dediščine je Osnovna šola Šmartno pri Litiji že sedmič obeležila Dneve evropske kulturne dediščine in zaključila prvi del aktivnosti, povezanih z obeležitvijo 30-letnice samostojne države Slovenije.

Pred slabimi tridesetimi leti je bila Slovenija skupaj s še nekaterimi drugimi evropskimi državami pobudnica in ustanoviteljica projekta Dnevi evropske kulturne dediščine. To je skupna akcija številnih evropskih držav pod okriljem Sveta Evrope in Evropske komisije. Vsako leto prireditelji izberejo glavno temo, s katero skušajo domači javnosti, Evropejcem in svetu predstaviti bogato kulturno dediščino Evrope. Letošnji dnevi so potekali pod geslom SPOZNAJ? VARUJ! OHRANI. Tema je bila izredno široka in je ponujala mnogo možnosti za delo z učenci. Žal je aktivnosti, povezane s projektom, v spomladanskem obdobju krojila epidemija koronavirusa, ob upoštevanju ukrepov za preprečitev širjenje okužbe pa je potekala tudi slovesnost, na kateri so nastopili učenci šmarske šole.

Izobraževalne ustanove imajo pomembno nalogo, vzgajati mlade generacije v domoljubju, ohranjanju dediščine in spoštovanju pomembnih dogodkov iz naše zgodovine. 30-letnica samostojne države je bila povod, da smo se posvetili prav tej temi. Obdobje osamosvajanja je bil čas velikih pričakovanj, smelih dejanj in drznih odločitev. Bil je tudi čas strahu pred neznanim in čas izjemne enotnosti in poguma.

Oblikovanje lastne države in osamosvojitvena vojna imata poseben pomen za slovenski narod, zato smo se odločili, da zgodovinska dejstva, osebne spomine in domoljubno razpoloženje časa pred 30 leti prenesemo na sedanje generacije učencev naše šole. Tako bodo vse letošnje šolsko leto potekale različne aktivnosti, ob

katerih bodo učence spoznavali, kako so se uresničile sanje mnogih rodov naših prednikov po samostojni državi. Upamo, da bomo tudi pri njih zbudili zavest o tem, kaj pomeni živeti v lastni državi in kaj pomeni pojem domovina.

Prireditev smo pripravili na območju nekdanje tovarne usnja. V prostorih tovarne, ki je takrat še uspešno poslovala, je imela teritorialna obramba tajno skladišče orožja. Takratna skupna vojska, Jugoslovanska ljudska armada, je v letih 1990 in 1991 izvrševala močan pritisk na štabe TO s ciljem, odvzeti orožje in ga prepeljati v svoje vojašnice. Temu so se odločno uprla vodstva nekaterih občin in občinski štabi teritorialne obrambe. Ena takih je bila Občina Litija, kamor je spadalo tudi Šmartno pri Litiji. Vodstvo se je odločilo, da bodo na več tajnih lokacij preselili orožje in strelivo. Vse se je dogajalo v največji tajnosti predvsem ponoči. Na območju Občine Litija je bilo približno 10 skrivnih lokacij, v zasebnih prostorih ali v delovnih organizacijah. Vodstvo tovarne usnja je prepoznalo pomen te tajne akcije in je dovolilo, da se del orožja in opreme skrije v stavbi podjetja, ki pa so jo porušili ob gradnji obvoznice. Leta 2015, ob 25-letnici samostojne Republike Slovenije, je Zveza veteranov vojne za Slovenijo slovesno odkrila spominsko ploščo v zahvalo in spomin na pogumna dejanja v vojni za samostojno Slovenijo na najbližji stavbi, kjer deluje avtoservis Povše. Zavedati se moramo, da so ljudje, ki so bili povezani z distribucijo in skrivanjem orožja, tvegali svoja življenja in prav je, da se njihova pogumna, častna, nesebična in domoljubna dejanja ne pozabijo.

Spomini na dogodke v letih 1990 in 1991 so z zlatimi črkami, pa tudi s krvjo nedolžnih žrtev, umrlih v vojni, zapisani v domovinsko zavest in še vedno odmevajo v vseh, ki so bili njihovi aktivni udeleženci ali priče. Učenci predmetne stopnje so spomladi zapisali pripovedi svojih staršev (ki so bili takrat otroci), starih staršev in drugih sorodnikov. Svoje spomine na dogajanje pred 30 leti je prispevalo 56 pričevalcev. Štiri od njih so nastopajoči predstavili tudi na prireditvi.

Vemo, da živijo med pričami dogodkov številne zgodbe, in še naprej se bomo trudili, da jih čim več zapišemo in ohranimo za bodoče rodove. Ob koncu šolskega leta načrtujemo zaključek projekta – slovesnost ob dnevu državnosti ter izid publikacije s spomini pričevalcev. **Vabimo vse, ki bi želeli deliti svoje zgodbe z mladimi generacijami, da pošljete svoje prispevke na Osnovno šolo Šmartno pri Litiji.**

Danica Sedevčič

Zoom, maske, dijaki in študentje ter edinstveno novo šolsko leto

Avtor članka: Kliše klub

Foto: Anže Malis

Dijaki so septembra zakorakali v popolnoma edinstveno šolsko leto, kot ga v celotni zgodovini še ni bilo, študentje pa smo se jim pridružili v začetku oktobra. Maska, razkužila in zoom predavanja so postala resničnost in orodje sodobnega šolstva.

Iskreno upamo, da bomo s skupnimi močmi zmogli obdržati kvaliteto slovenskega izobraževanja in uspešno ter varno speljati tudi šolsko leto 2020/21. Vsem dijakom in študentom pa tudi profesorjem vso srečo in čim več potrpežljivosti. Tako kot vsi smo tudi Klišejevci vstopili v koronsko jesen. Uspešno smo izdali že četrto edicijo Klišejevega kompasa, v katerem letos razglabljamo o svobodi in pomenu le-te na različnih področjih.

Septembra smo organizirali zanimivo delavnico Električni avtomobili – prihodnost ali mit? Spoznali smo, da gre evropski in svetovni trend v smer popolne elektrifikacije avtomobilizma. Ker velja promet za enega največjih onesnaževalcev okolja, bi umik izgorevanja CO_2 s cest pomenil dober korak proti celotni boljši sliki čistega okolja. A vseeno vprašanje ni tako zelo enoznačno: ali pridelamo dovolj elektrike? Kakšna in kako čista je ta energija? Kaj bo z baterijami, kako bomo te avtomobile popravljali, kako preverjena je tehnologija itd.? In nenazadnje vprašanje, ki smo ga skupaj odprli v debati: zakaj ne bi raje vse sile vložili v izboljšanje javnega prometa. Z nami je bila Ajda Tuševski, po izobrazbi inženirka fizike, magistra elektrotehnike, natančneje elektronike. Trenutno je zaposlena kot mlada raziskovalka na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani v Laboratoriju za mikroelektroniko. Zapleteno temo je razložila res odlično in jasno, tako da smo razumeli tudi manjši poznavalci, tisti večji pa postavili in dobili odgovore na vsa vprašanja, ki so jih težila. Hvala Ajda! Dogodek je sofinanciran s strani programa Bridge 47, ki ga v Sloveniji koordinira SLOGA, platforma NVO za razvoj, globalno učenje in humanitarno pomoč. Projekt je tudi del programa projekta Litijski inkubator za skupnost in trajnost.

Prvi teden v oktobru pa je za študentske klube vedno zelo pomemben: potekalo je namreč podaljševanje članstva na Klišeju. Letos vas nismo pričakali na železniški postaji, pač pa je na sedežu potekal Maraton vpisov, saj smo tako lahko bolje poskrbeli za preventivne ukrepe. Ker je članstvo (in s tem ugodnosti) vezano na status dijaka/študenta, **morate vsi člani vsako leto znova podaljšati svoje članstvo. To storite tako, da prinesete aktualno potrdilo o šolanju, lahko pa ga pošljete tudi kar na mail: klub.klise@gmail.com. Novi člani pa morate izpolniti še pristopno izjavo.** Ni še prepozno, še vedno lahko podaljšate članstvo, a vam priporočamo, da to storite čim prej.

V mesecu novembru smo vse naše aktivnosti preselili online. Tako smo izvedli Petkovo ligo, druženje ob igranju družabnih iger, pridružili smo se akcijama Manj svečk za manj grobov in Krvodajalski akciji – častim pol litra. V sodelovanju z Občino Litija, Rdečim križem Litija, Štabom civilne zaščite Litija, »sopotniki« in skavti smo izdelali bazo prostovoljcev Pomoč v drugem valu korone. V kolikor bi se želeli pridružiti bazi prostovoljcev ali pa želite le več informacij o njej, smo vam na voljo na telefonski številki 01 898 33 07 vsak delovnik med 8. in 16. uro ter na našem e-mail naslovu.

Foto: Anže Malis

Decembra bomo zaradi poslabšane epidemiološke slike izvedli kar nekaj dogodkov online. Tradicionalno smo izvedli Kulturni šok, ki je v letošnjem letu popolnoma edinstven, a izredno zanimiv. Potekal je v obliki natečaja z naslovom Virus Kreative, v sklopu katerega smo spodbujali kreativno izražanje mladih, koristno preživljanje prostega časa in dober izkoristek karantene za domiselne in ustvarjalne dejavnosti. Vsi sodelujoči so prejeli simbolično nagrado, ki so bile darovane s strani **Knjižnice Litije** in **Stare šole Litija**, trgovine za ponovno uporabo. Pridružili smo se akciji Varno s Škisom, v sklopu katere smo ob svetovnem dnevu aidsa ozaveščali o tem, kaj bolezen povzroča, kako se virus HIV prenaša, kako lahko okužbo preprečimo, in o tem, kako zelo pomembna je uporaba zaščite pri spolnih odnosih.

Izvedli pa smo še dve delavnici na daljavo – Klišejeva štrikalnica, na kateri smo udeležencem po pošti poslali ves potreben material za štrikanje in jim omogočili produktivno preživljanje prostega časa, njihove izdelke pa smo licitirali za dobrodelne namene – in pa delavnica izdelovanja prazničnih voščilnic, na kateri smo udeležencem prav tako po pošti poslali pakete materiala in jih spodbudili k ustvarjalnosti.

Ponovno pa smo se pridružili tudi akciji Božiček za en dan, humanitarni akciji zbiranja daril, s katero so skrivni Božički v svojih 8. letih delovanja podarili že več kot 65.000 daril. Pomembnejši projekt je bil tudi Učna pomoč za OŠ/SŠ, pri katerem smo stopili v stik z osnovnošolci in dijaki iz lokalnega okolja in tudi šolami, predvsem OŠ Šmartno pri Litiji. Naši inštruktorji so osnovnošolcem na voljo za dodatno pomoč, saj se zavedamo, kakšne izzive prinaša šolanje na daljavo tako učencem, staršem kot tudi učiteljem. Če tudi ti ali vaš otrok potrebuje pomoč, pa kar pišite na klub.klise@gmail.com.

Za več informacij o dogodkih spremljajte našo Facebook stran ali spletno stran: klise-klub.si.

Letos tudi tradicionalna gasilska voščila brezstična

Avtor članka: PGD Šmartno pri Litiji

Spoštovane članice, člani PGD Šmartno, krajani, občani in podporniki!

Zadnja, decembrska številka našega lokalnega časopisa je priložnost za tradicionalne zahvale in voščila.
Tudi naš letošnji namen je isti, pa vendar, glede na trenutne razmere, nekoliko drugačen. Kljub čudnim, težkim in nepredvidljivim časom, ki nas obdajajo, moramo gasilci še bolj vztrajno nadaljevati z delom, spoštovanjem, negovanjem naše tradicije in našega poslanstva. Zavedamo se, da se kljub razmeram čas ni ustavil, zato nameravamo tudi v prihodnjem letu po naši dolžnosti in zavesti skrbeti za varnost kraja, krajanov in pomagati vsem, ki bodo potrebovali našo pomoč. Kot vsako leto si tudi tokrat želimo, da bo potreb po posredovanju čim manj, da bomo vsi skupaj uživali mirnejše in varnejše življenje. Gasilci PGD Šmartno bomo tudi v letu 2021 korakali v stalni pripravljenosti.
Vsem, ki ste v iztekajočem se letu kakorkoli sodelovali z našim društvom, se za sodelovanje, pripravljenost in pomoč najlepše zahvaljujemo. Zahvala gre tako članicam in članom, ki pri našem delu, poslanstvu, tradiciji vztrajajo in ostajajo zvesti. Zahvaliti pa se je potrebno tudi vsem ostalim, ki s svojimi dejanji in prispevki poskrbijo za lažje doseganje naših ciljev. Zahvaljujemo se za vse prispevke, donacije in ostale oblike pomoči, ki ste nam jih namenili v tem letu, priporočamo se seveda tudi v prihodnje.
Vašo pomoč bomo glede na naše zastavljene cilje še kako potrebovali. Zaradi birokratskih mlinov in ostalih zapletov z različnimi deležniki novega gasilskega doma še nismo pričeli graditi, smo pa zato končno pridobili gradbeno dovoljenje, s katerim smo kanček bližje našim ciljem in željam.

V povezavi s temi zgodovinskimi informacijami vas obveščamo, da bomo tudi letos v drugi polovici decembra izdelali koledarje in jih, tokrat sicer na malo drugačen, prilagojen način in upoštevajoč priporočene ukrepe, dostavili na vaše domove. Glede na razmere tradicionalnih voščil »od vrat do vrat« ne bomo izvajali, ker želimo, da bi naši člani in seveda tudi vsi vi čim dlje ostali zdravi. Koledar boste zagotovo prejeli, poleg vam bomo priložili voščilo s prošnjo oz. pobudo, lahko pa se izrazimo tudi v gasilskem žargonu, poziv za pomoč šmarskim gasilcem. Vsebovalo bo tudi položnico/plačilni nalog, s katerim nam boste tudi letos lahko namenili prispevek in tako pomagali pri razvoju našega društva. Nalog bo opremljen s posebno kodo, na podlagi katere boste plačilo lahko enostavno izvedli tudi s pomočjo mobilnega telefona. Leto 2020 je skoraj za nami, razmere pa so nam preprečile doseganje večine zastavljenih ciljev. Zaradi vseh omejitev se tudi našemu društvu pozna velik upad na področju dejavnosti in pridobivanja sredstev iz naslova storitev in uslug. Zato tokrat še toliko bolj potrebujemo vašo pripravljenost na sodelovanje in vašo pomoč. Sredstva, ki jih prejemamo od inštitucij, pristojnih za financiranje gasilstva, so za normalen napredek ob upoštevanju vseh predpisov in zahtev žal prenizka. Kot smo že velikokrat poudarili, so za lažje delovanje in doseganje zastavljenih ciljev med najpomembnejšimi prav prispevki fizičnih in pravnih oseb.
Že v naprej se za pomoč in razumevanje najlepše zahvaljujemo!
V letu, ki prihaja, vam vsem skupaj v prvi vrsti želimo, da v smislu trenutnih razmer ostanete negativni. Pozitivni pa morate biti na vseh ostalih področjih, zato vam želimo obilo zdravja, sreče, zadovoljstva ter uspehov in naj vas občutek varnosti spremlja na vsakem koraku.
Naj bo leto 2021 mirno in polno plodnega sodelovanja in naj obdobje ukrepov, omejitev ostane za nami. Gasilci PGD Šmartno bomo še naprej dežurali, bodisi v normalnih bodisi v nepredvidljivih časih.
Članice in člani našega društva, ostanite takšni, kot ste bili do sedaj: neustrašni, pripravljeni, ustrežljivi, potrpežljivi in predvsem zdravi.
Hvala lepa, Srečno 2021 in NA POMOČ!

Dora ponovno v Litiji

Avtor članka: Zdravstveni dom Litija

V torek, 10. novembra 2020, je v Litiji pričela delovati mobilna enota državnega presejalnega testa za raka dojk DORA.

Na pregled (slikanje dojk z mamografijo) bodo vabljene vse ženske med 50. in 69. letom starosti iz občin Litija in Šmartno pri Litiji. Skupno število vseh žensk iz obeh občin, ki ustrezajo vsem merilom v programu, je cca 1.400.
Mobilna enota bo postavljena na desni strani ZD, pri vhodu na urgenco. Ženske bodo z Onkološkega inštituta Ljubljana prejele pisno vabilo, na katerem bosta že določena datum in ura pregleda v mobilni enoti. Za sodelovanje v program DORA ženske ne potrebujejo napotnice. V program se lahko naročijo tudi same, če ustrezajo merilom, in sicer tako, da pokličejo brezplačno telefonsko številko 080 27 28, vsak dan od 9.00 do 13.00, ali se naročijo na elektronski naslov dora@onko-i.si.
Tokrat bodo ženske iz teh občin vabljene že v peti krog presejalnega slikanja. Slikanje žensk bo potekalo od 10. 11. 2020 dalje.

Tudi v Zavrstniku se leto izteka

Avtor članka: Bogomir Bučar

Spoštovane vaščanke in vaščani, bralke in bralci tega članka!

Ravno danes, ko pišem ta članek, so začeli veljati še strožji omejitveni ukrepi, povezani z epidemijo Covid-19 virusa. Ne gre drugače kot začeti s tem, kar nas vse, na vseh področjih muči in seveda posredno obremenjuje in omejuje.

Celotno dvajseto leto, če izvzamemo prva dva meseca, je podvrženo ukrepom in omejitvam. Vse te omejitve, včasih bolj, včasih manj potrebne, so seveda močno zarezale tudi v delovanje PGD Zavrstnik. Tako lahko seveda ocenim, da je bil mesec oktober, mesec požarne varnosti, še kar dober in smo ga dokaj uspešno preživeli.

Najpomembnejši dogodek je bila organizacija donatorske konference, ko smo vas člane in vaščane obiskali člani upravnega odbora PGD Zavrstnik in vas zaprosili za kakršen koli prostovoljni prispevek, ki bi nam pomagal pri uresničevanju naših načrtov z začetka tega leta. In ponovno moramo reči, da ste se člani oz. vaščani naše vasi izkazali in nas s svojimi prostovoljnimi prispevki nad našimi pričakovanji presenetili in nam tako močno pomagali, da bomo tudi to leto preživeli kolikor toliko normalno. Peščico posameznikov, ki niso želeli društvu nameniti prostovoljnega prispevka – donacije, lahko na naše veliko veselje preštejemo na prste ene roke. Zato mi dovolite, da vam vsem izrečem eno veliko zahvalo.

Seveda vsako dejanje povzroči tudi možnost napak in ponovno nas je na cedilu pustila pošta, ki ni zagotovila, da bi navkljub našem plačilu obvestila, ki smo ga posredovali pred omenjenim dogodkom, dosegla vsa gospodinjstva v naši vasi. Odgovor pošte je, da so obvestila raznesli skladno z naročilom, vaščani pa ste nas obvestili, da to ni bilo res. Zato nam je zelo žal, vendar nič ne moremo, kot vsi veste, pa se tudi pismonoše na naši pošti stalno menjajo in je zelo težko doseči, da bi bilo vse prav. Če se kdo čuti zaradi tega opeharjenega, se mu iskreno opravičujemo in ga seveda prosimo za razumevanje. Obvestila o samem dogodku smo sicer izobesili tudi na nove oglasne deske, ki smo jih namestili na začetku tega leta. Obisk ob dnevu odprtih vrat na zadnji dan tedna konference je bil sicer pod našimi pričakovanji. Tisti, ki pa so se oglasili, so si lahko ogledali idejno risbo operativnega objekta, ki si ga nekoč, v bolj prijazni prihodnosti, želimo zgraditi na kupljeni sosednji parceli. In tako je bilo aktivnosti za ta čas bolj ali manj konec.

In kot sem že naslovil ta moj članek, se to dvajseto leto počasi izteka. Gotovo je in bo posebno in nadejam se, da se ne bo ponovilo. Omejitve so nas resnično močno omejile in delo prostovoljnih gasilskih društev smo bili prisiljeni omejiti zgolj na operativno dejavnost in še tu smo morali sprejeti precej previdnostnih ukrepov.

Danes, kot sem že omenil, se ravno začenja 14-dnevno obdobje ostrejših omejitev in upam, da bomo ob koncu res videli dobre učinke in mogoče lahko vstopili v zadnji mesec tega leta z nekoliko več optimizma. Upam, da bomo s skupnimi močmi, spoštovanjem varnostnih ukrepov in obilico dobre volje dosegli, da vas bomo lahko gasilci pred koncem leta še enkrat obiskali in vam tradicionalno prinesli nov gasilski koledar za novo 2021. leto.

Zato mi ob koncu tega članka dovolite, da se vam še enkrat zahvalim za vašo pomoč in vam zaželim, da bi bilo novo leto boljše in predvsem tisto, v katerem bomo s skupnimi močmi premagali virus, ki nas je napadel in nas dušil skozi celotno leto 2020.

Želim vam zdravo in s čim manj omejitvami novo leto 2021 ter ostanite zdravi.

Hvala in na pomoč!

25. november, mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami

Avtor članka: Policijska postaja Litija

Nasilje nad ženskami je ena od najbolj razširjenih in skritih oblik kršitev človekovih pravic. Temelji na neenakovrednih družbenih odnosih med spoloma, izvira iz neenakomerne porazdelitve zasebne in družbene moči med spoloma, iz kulturnega okolja in sistema vzgoje. Nasilno vedenje je največkrat naučeno in se prenaša iz generacije v generacijo.

Ženske krivdo za nasilje, ki ga doživljajo s strani partnerja, pogosto pripisujejo sebi. V svojih značilnostih ali vedenju vidijo razlog, da partner nad njimi izvaja nasilje. Pri nasilju gre za nadzor nad drugo osebo, ki ga povzročitelj nasilja učinkovito vzdržuje z uporabo fizičnega, psihičnega, spolnega, ekonomskega nasilja. Nasilni partner se odloči za zlorabljanje in se nasilno vede zato, da izkazuje svojo (pre)moč nad žensko. Za povzročanje nasilja ni nikoli kriva žrtev, vedno je odgovoren izključno in samo povzročitelj nasilja. Nasilno vedenje je izbira, zato ga ne moremo opravičiti s kakršnim koli ravnanjem žrtve. Lahko razumemo, da za to izbiro obstajajo neki dejavniki tveganja (brezposelnost, revščina, alkoholizem, stres ipd.), vendar ni zaradi tega nasilje nič bolj sprejemljivo in odgovornost povzročitelja nič manjša. (Brošura *Slišite? Prijavite nasilje nad ženskami*). Da lahko policija posreduje in žrtvam zagotovi pomoč, je treba nasilje prijaviti, in sicer na telefonski številki policije za klic v sili 113, na lokalni policijski postaji, na policijski upravi ali na okrožnem državnem tožilstvu.

Šmartno

BUTIČNA TRGOVINA

IZBRANIH IZDELKOV

MoJa NaraVa

naravna mila
- sivka in žajbelj -

Rokodelstvo Damjana Sprunk

izdelki iz gline (sklede, jaslice)

Sonja Klemenčič

unikatni nakit

Zelišča Janez Javorski

žganjice, tinkture, čaji, sirupi

JAVNI ZAVOD
BOGENŠPERK

Staretov trg 25
1275 Šmartno pri Litiji
01 89 87 867
turizem@bogensperk.si

Vabljeni.

NA PRAZNIČNIH POLICAH V TIC-U
(STARETOV TRG 25, ŠMARTNO PRI LITIJI)

ŠMARSKI DARILNI ZABOJČKI

Polni dobrot lokalnih ponudnikov in drugih ustvarjalcev unikatnih izdelkov.

Tudi letos bomo pripravili darilne paketke, ki so lahko lepo darilo vašim najbližjim. Paketi bodo skrbno izbrani, v njih boste našli pridelke in izdelke ponudnikov, ki razstavljajo na naših policah butične trgovinice TIC Šmartno. Vljudno vabljeni, da jih tudi pobližje spoznate.

Nekaj logistike

Paketki bodo pripravljeni in predstavljeni na naši spletni strani www.smartno.si in FB Turizem Šmartno. Paketke lahko tudi rezervirate in tako bodo čakali na vas v našem TICu. Ta bo spet odprt takoj, ko bodo razmere to dovoljevale. V primeru, da to ne bo pravočasno, se bomo za prevzem dogovorili drugače.

Šmartno
JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK

01 89 87 867
turizem@bogensperk.si

Zgodba smrek

Avtorica članka: Maja Istenič, Javni zavod Bogenšperk

Kljub zahtevnim časom, ko nam nič ne gre po načrtih, ki smo si jih zastavili v začetku leta, smo se odločili, da decembra ne bo tako. Približati smo se želeli tradiciji preteklih let, četudi brez velikih slovesnosti in gneče.

December v Šmartnem bo prazničen. Občina Šmartno pri Litiji nam je zaupala pomembno nalogo, ki smo jo na Javnem zavodu Bogenšperk vzeli zelo resno. Skupaj z otroki in vzgojiteljicami Vrtca Ciciban, pod vodstvom ge. Maje Toplak Primc, smo letos oblikovali malo drugačno zgodbo okrasitve trškega središča.

Poskrbeli smo namreč za prav posebno okrasitev, pri kateri sodeluje kar 15 novoletnih smrečic. Prav toliko, kot je vrtčevskih skupin v naši občini. Vsaka skupina je postala skrbnik ene izmed smrečic. Otroci so skupaj z vzgojiteljicami poiskali ime za svojo smrečico, nato pa so poskrbeli še za njeno praznično opravo. Tukaj so nastopile predvsem pridne roke vzgojiteljic in njihovih družinskih članov, ki so ustvarili okrasje, v katero so zdaj odete šmarske novoletne smrečice. Na trg smo dodali še nekaj drugih prazničnih elementov, pred knjižnico pa postavili veliko smreko, ki jo je prijazno poklonil g. Miran Jurič. Staretov trg je zdaj pripravljen na veseli december.

Foto: arhiv podjetja Zeleno drevo

Tukaj pa se zgodba naših smrečic še ne konča. Vsaka ima zdaj svoje ime; to je dobila po vrednotah, na katere se moramo v teh časih še bolj pogosto opominjati. Za vsako smrečico stoji tudi dobra misel in morda celo kakšna zgodba. In te smrečice bodo v začetku novega leta, po prazniku svetih treh kraljev, dobile novo domovanje. Lahko bodo postale vaše. Lahko jih boste odkupili, jih odpeljal domov, tam zasadili in jim tako dali novo življenje. Ampak tudi tukaj vsega dobrega še ni konec. Denar, ki ga boste namenili za odkup smrečice, bo romal v poseben sklad Vrtca Ciciban.

In morda je vredno omeniti še en dober namen. Drevesa so k nam prišla iz podjetja Zeleno drevo (www.zeleno-drevo.si), ki skrbi za ohranjanje narave z udejanjenjem koncepta »živih dreves«. Letos bodo v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije za vsako najeto ali odkupljeno Zeleno drevo podarili denarna sredstva za nakup ene nove sadike črnega bora v projektu Drevo za Cerje.

Spremljajte nas na našem FB (@Turizem-Smartno) ali spletni strani (www.smartno.si). Vse informacije bodo dostopne tudi na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji (www.smartno-litija.si), ki je celotno akcijo tudi financirala. Tako boste obveščeni o poteku licitacije smrečic in namenu denarnega sklada, v katerem se bo zbiral denar. Licitacija smrečic bo namreč potekala preko omenjenih medijev, saj je drugače, glede na čase, ne bo mogoče izpeljati. Več informacij lahko dobite na info@bogensperk.si ali 01 898 78 67.

Virtualna razstava *Fotografski poet gora* avtorja Jake Čopa

Avtorica članka: Marta Kotar, Javni zavod Bogenšperk

Vabimo vas, da si ogledate virtualno razstavo *Fotografski poet gora* avtorja Jake Čopa, ki jo je pripravil Gornjesavski muzej Jesenice v sodelovanju z Javnim zavodom Bogenšperk. Razstava, ki je sicer postavljena v galeriji gradu, trenutno zaradi znanih razlogov ni odprta za javnost. Velika želja pa je bila omogočiti vsem varno občudovanje del, zato smo se odločili pripraviti virtualni ogled. Na družbenih omrežjih gradu Bogenšperk boste lahko periodično spremljali tudi različne fotografske utrinke iz dela znanega slovenskega fotografa in alpinista.

Virtualno razstavo lahko najdete na strani www.bogensperk.si.

Novosti v muzeju na gradu Bogenšperk

Avtor članka: dr. Jernej Kotar, Javni zavod Bogenšperk

Letošnje leto je bilo za naš muzej zelo težko, saj nas je epidemija kar dvakrat prisilila v popolno zaprtje. Kljub temu smo delali s polno paro in se pripravljali na čas, ko se bodo razmere izboljšale in bo grad znova odprl svoja vrata.

S poletno sezono smo lahko precej zadovoljni, lahko bi celo rekli, da je bila boljša kot vsa leta do sedaj, a izostanka šolskih skupin tudi številni domači gostje niso mogli nadomestiti. V času zaprtja muzeja smo postavili dve novi razstavi, in sicer Bogenšperk skozi čas in Kranjska, ki bosta ponovno na ogled, ko bo obisk gradu znova dovoljen. Hkrati smo začeli pripravljati še dve novi, ki bosta odprti v prihodnjem letu.

Grajski prostori se že dve leti sistematično obnavljajo, pri čemer fizični sledi še vsebinska prenova. Največji projekt pred nami je dokončanje osrednje razstave vraževerja in čarovništva na Slovenskem. Raziskovalno delo poteka že nekaj časa, tu pa so tudi že prvi rezultati. S prihodnjo sezono bo na ogled nova atrakcija, in sicer 3D čarovnica na AR zaslonu, kar nam je finančno omogočilo Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije. Ob tej priložnosti velja iskrena zahvala gospodu ministru Vasku Simonitiju in poslancu Državnega zbora gospodu Borisu Doblekarju.

Recertifikacija standarda kakovosti E-qalin v Domu Tisje

Avtorica članka: Leonida Razpotnik

Zadnje dni v oktobru je v domu potekala že druga recertifikacija standarda kakovosti E-qalin, ki smo jo uspešno izvedli. Certifikacijo je izvedlo podjetje Bureau Veritas.

Model E-qalin je dinamičen in inovativen mednarodni sistem upravljanja s kakovostjo v socialnem varstvu. V Domu Tisje smo vključeni v omenjeni sistem kakovosti že od leta 2010. V letu 2014 smo kot peti dom v Sloveniji pridobili prvi certifikat za področje matičnega doma. Ob prvi recertifikaciji matičnega doma smo pridobili certifikat tudi za enoto v Litiji. To je bilo v letu 2017. Letošnja recertifikacija je potekala v razmerah, ki nam jih narekuje epidemija koronavirusa. Veliko aktivnosti in programov, po katerih smo prepoznani, je prilagojenih delu v epidemiji in s tem tudi okrnjenih. Narejeni so bili protokoli, upoštevamo priporočila z namenom obvarovanja življenj in zdravja stanovalcev ter zaposlenih. Zavedamo se, da so z marsikaterim ukrepom prizadeti tako stanovalci kot njihovi svojci ter pomembni bližnji, pri tem so mišljeni predvsem stiki stanovalcev z zunanjim svetom. Vsi pogrešamo življenje, kot smo ga živeli nekdaj, vsa druženja, ki so nas bogatila, aktivnosti, ki so dajale našemu življenju smisel. Navkljub vsem oviram upoštevamo temeljne vrednote Doma Tisje, ki jih predstavljajo njegove začetnice (domačnost, odličnost, medsebojno sodelovanje, toplina, inovativnost, strokovnost, jasna usmeritev ter empatija), in sledimo dolgoročnim ciljem, ki so povezani z našim sloganom in vizijo doma: *»Kjer naj bo starost brez bolečin«.*

Bistveno za nas je, da so uporabniki naših storitev zadovoljni, da izvajamo kvalitetne storitve oskrbe, zdravstvene nege, rehabilitacije in delovne terapije za stanovalce in uporabnike na njihovem domu. Kvaliteto le-teh preverjamo z merjenjem zadovoljstva izvedenih storitev ob zaključku leta in prav v takih razmerah je zelo pomembno, da ohranimo svojo človeškost in hkrati zagotavljamo varnost s kvalitetno opravljenimi storitvami.

Društvo diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji

Avtor članka: Društvo diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji

14. NOVEMBER – SVETOVNI DAN SLADKORNE BOLEZNI

Po vsem svetu so se, tudi v letu 2020, meseca novembra ljudje oblekli v modro in s tem pokazali podporo vsem osebam, ki se vsak dan borijo s sladkorno boleznijo.

Zelo pomembno je, da širimo zavest in osveščamo ljudi, saj ima 1 od 10 ljudi na svetu sladkorno bolezen. Strokovnjaki ocenjujejo, da bo do leta 2030 na svetu kar 522 milijonov oseb s sladkorno boleznijo, bodisi tipa 1 bodisi tipa 2. V Sloveniji jih je približno 200 tisoč, kar je zares ogromno, zato je tako zelo pomembno, da sodelujemo med seboj ter podpiramo osebe s sladkorno boleznijo. Poslanstvo našega društva je ozavestiti ljudi o sladkorni bolezni in življenju z njo, preprečiti njen nastanek, ko to še ni prepozno, in omogočiti ljudem, ki že imajo sladkorno bolezen, bolj kakovostno, zdravo in polno življenje. Vsako leto je društvo ta dan obeležilo s pohodom od Litije do Šmartnega, si vmes ogledalo še znamenitosti obeh krajev ter zaključilo pohod s prijetnim druženjem ob kavici ali čaju. Letos pa je glede na trenutne razmere pohod na žalost odpadel, zato je Društvo diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji svetovni dan sladkorne bolezni obeležilo z nagradno igro na Facebooku »Reci stop diabetesu« in obešanjem modrih obročkov, ki so svetovni simbol sladkorne bolezni. Obesili smo jih v občini Litija in občini Šmartno pri Litiji. Z njimi smo okrasili društvo in okolico društva. V Litiji smo jih obesili na mostu čez reko Savo, po drevoredu pred občino v Litiji in drevoredu pred ŠMELC-om ter na knjižnico. V občini Šmartno pri Litiji pa smo okrasili drevored pred spomenikom na Staretovem trgu in knjižnico. Kot vsako leto smo osvetlili dva objekta, po enega v vsaki občini. V občini Litija smo osvetlili ŠMELC – enoto doma za starejše Tisje. V občini Šmartno pri Litiji pa smo letos namesto gradu Bogenšperk osvetlili Staretov trg in spomenik Davorina Hostnika.

Svetovni dan sladkorne bolezni smo promovirali tudi z letaki na vseh javnih mestih in na led-panoju v občini Litija ter objavili ta dogodek na radiu GEOSS. 14. novembra smo sodelovali tudi na tržnici v Litiji »Na Plac« in tam promovirali naše društvo ter mimoidoče ozaveščali o sladkorni bolezni in aktivnostih društva. Za vso pomoč pri izvedbi obeležitve tega dneva se zahvaljujemo g. Petru Avblju, Občini Šmartno pri Litiji ter ge. Lijani Lovše in Občini Litija.

In še nekaj o aktivnostih društva:

V mesecu novembru smo kot vsako leto izvajali meritve krvnega sladkorja v trgovini KGZ Litija v PC Šmartno, meritve na občinski upravi za zaposlene pa nam je preprečila pandemija.

Uspelo nam je izvesti dve jesenski edukativni okrevanji, ki so se ju množično udeležili člani Društva diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji, večinoma iz občine Šmartno.

Še veliko aktivnosti smo imeli predvidenih v mesecu novembru in decembru, pa nam žal to ni omogočeno zaradi ponovne pandemije COVID-19.

Društvo želi vsem članom, da ohranjajo in vzdržujejo svoje zdravstveno stanje glede sladkorne bolezni z zdravim načinom življenja – zdrava prehrana in gibanje. Vsem ostalim občanom pa želimo veliko strpnosti pri premagovanju trenutnih razmer zaradi COVID virusa.

JESENSKO EDUKATIVNO OKREVANJE

Tudi letos je Društvo diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji organiziralo jesensko edukativno okrevanje na morju in v toplicah.

Septembra smo bili na edukativnem okrevanju v Strunjanu, v Belvedere Resort. Imeli smo se super, čeprav nam je kakšen dan malo ponagajalo vreme, vendar smo se temu primerno prilagodili. Vsako jutro smo izvajali telovadbo, imeli smo predavanja in meritve, pri katerih so se nam pridružile tri simpatične medicinske sestre iz Kopra in Izole ter strokovnjakinja za alternativno medicino in naravne metode samopomoči. Odpravili smo se na pohode, plavali v morju in bazenu. Vozili smo se lahko s turističnim vlakcem, zvečer pa smo skupaj celo kakšno zapeli!

V oktobru smo bili na edukativnem okrevanju v Šmarjeških Toplicah. Bili smo zadnja skupina, ki je še lahko odšla v terme, pred uvedbo ponovne karantene. Kljub vsemu dogajanju okoli nas, ponovnemu strahu in bojazni, ki je zavladala po Sloveniji, smo se na edukaciji počutili varno in zadovoljno, saj so za nas v termah res lepo poskrbeli. Bili smo izolirani od vseh drugih gostov. Ure bazena in telovadbe ter vseh ostalih aktivnosti so bile strogo določene, saj so pred in po vsaki aktivnosti prostore in bazene temeljito razkužili. Čeprav smo se morali držati določenih pravil, se nismo počutili nič utesnjeno ali prikrajšano. Še več, zdelo se nam je, da so za nas še bolje in bolj pozorno skrbeli. Izvedle so se vse aktivnosti, ki so nam bile obljubljene: od pohodov, predavanj, meritev, plavanja, telovadbe in še veliko več. Prav tako pa moramo še dodati, da so posebej za naše potrebe, potrebe diabetikov, pripravili izvrstno ter izredno okusno hrano. Tudi vreme nam je bilo naklonjeno, tako da smo se imeli res lepo. Domov smo prišli spočiti ter polni energije za začetek novega meseca.

Edukativno okrevanje na morju

Program *Starejši za starejše* v času Covid-19

Avtorica članka: Rožca Šonc

Prostovoljci in naši starejši uporabniki smo skupaj težko pričakali zaključek epidemije konec meseca maja. Pogrešali smo osebne stike in pogovore in upali, da bomo po 1. 6. program lahko izvajali, kot je zastavljen, to je z obiski naših uporabnikov na domu.

Žal se je naše upanje izkazalo kot neupravičeno, saj nas je že zajel drugi val epidemije. S porastom obolelih in povezanimi ukrepi je bila pred nami naloga dogovora, kako v tem času izvajati program SzS. Izkušnje iz časa spomladanske karantene so nam pokazale, da so nekateri prostovoljci, društvene in pokrajinske koordinatorke kljub omejitvi opravili več kot 2.300 prostovoljskih ur z obiski, ki so bili nujni in so jih razmere zahtevale. Dostavljali so iz lekarn, trgovine, opravljali raznos paketov prehrane in delitev donirane hrane. Ob tem pa ne smemo pozabiti, da smo v dveh mesecih in pol karantene izvedi 40.700 telefonskih pogovorov, SMS sporočil, izdelali 34.400 mask in več ZOOM delavnic razgibavanja za ohranjanje zdravja.

Za delo od 1. 6. 2020 smo se dogovorili, da se prostovoljci za osebni obisk **odločijo po svoji presoji** glede na poznavanje pričakovanj in potreb uporabnikov **ob res doslednem upoštevanju navodil in uporabi zaščitnih sredstev**. Še posebej smo jim položili na srce, da pazijo tako na svojo varnost in zdravje kot zdravje uporabnikov, saj bomo le zdravi lahko pomagali sebi in drugim.

Za lažje spremljanje dela na programu smo nadgradili program

BOPRO z beleženjem telefonskih pogovorov kot vrsto pomoči in izdelali navodila beleženja.
Učinki dela so vidni, saj vsi izvajalci programa SzS, od vodstva programa, PKOO, DU koordinatorjev, predvsem pa do **1.908** prostovoljcev delamo in imamo tudi kaj pokazati. V času od 1. 6. do 30. 10. 2020 smo opravili:

- 26.663 obiskov pri 19.575 osebah,
- 17.094 pomoči in storitev,
- 1.634 telefonskih pogovorov s 641 osebami,
- 5.723 druženj, spremstev, sprehodov, branj, igranj družabnih iger,
- 1.079 prevozov,
- 1.173 dostav iz trgovine,
- 1.023 dostav humanitarnih paketov in hrane,
- 734 pomoči pri osebnih opravilih ter pomoči pri hišnih opravilih, uveljavljanju pravic na CSD, upravnih enotah, občinah, patronažni službi, vlogah za stanovanja, zavodih za oskrbo na domu in drugo.

Na povabilo NIJZ sodelujemo v operativni skupini, ki pripravlja Akcijski načrt pomoči ranljivim skupinam ob duševnih stiskah, zdravstvenih težavah in drugih problemih oskrbe kot posledicah Covid-19. V skupini sodelujejo humanitarne organizacije, zavodi in društva, vsak s svojo ciljno skupino. Mi zastopamo starejše v obsegu storitev programa SzS. Pripravlja se skupni iskalnik pomoči, ki bo vseboval vse naslove organizacij s telefonskimi številkami, na katere se bo posameznik lahko obrnil po potrebno pomoč. Iskalnik pomoči bo dobrodošel priročnik tako našim izvajalcem programa SzS kot tudi vsem starejšim, ki bodo potrebovali katero od pomoči.
Prostovoljci programa smo tako v prvem valu epidemije kot tudi sedaj dokazali, da nam je mar za sočloveka, kar tudi je poslanstvo prostovoljstva in medsebojne pomoči, in to dokazujejo rezultati dela.
Res je, da ne delamo za osebno hvalo, potrebujemo pa priznanje za motivacijo za delo v naprej, še posebej v tako oteženih pogojih, in težko sprejemamo oceno, da smo nevidni. Prav gotovo nismo nevidni za 19.575 oseb, ki smo jih obiskali, in tiste, ki smo jim izvedli in organizirali pomoči. Predsednice in predsednike društev prosim, bodite podpora in opora svojim koordinatorjem in prostovoljcem, da bomo vsi skupaj lažje delali v dobro tistih, ki našo pomoč potrebujejo. V tem času sta vaša pomoč in podpora še posebej potrebni in dobrodošli.
Prostovoljkam, prostovoljcem, društvenim in pokrajinskim koordinatorkam in koordinatorjem, velika hvala za delo in pogum, sodelavkam, predsednicam in predsednikom hvala za podporo in pomoč, vsem pa želim, da ostanemo zdravi.

Šmarski upokojenci v Celju in na Šmartinskem jezeru

Avtor članka: Boris Žužek

Tik pred izbruhom epidemije smo organizirali še zadnji letošnji celodnevni izlet. Nekateri člani so se zbali okužbe, zato so svojo udeležbo odpovedali. Kljub temu se nas je na pot podalo 26.

Naša prva postaja je bilo Celje, kjer smo se zapeljali z avtobusom na celjski grad. Tam nam je vodič predstavil bogato zgodovino celjskih grofov, nato pa smo se napotili na bližnje Šmartinsko jezero, ki se je kopalo v toplem jesenskem soncu. Zadržali smo se dobro uro ob kavici, nato pa smo se napotili v Škofjo vas, kjer so nam v gostilni Medved postregli z okusnim kosilom.
Na poti domov smo se ustavili še na Trojanah, kjer smo se posladkali s krofi in prekmursko gibanico. V Šmartno smo prispeli v poznih popoldanskih urah.
Rekreacijskih pohodov v oktobru in novembru nismo imeli. Naši prostovoljci *»Starejši za starejše«* v času strožjih ukrepov ne bodo obiskovali starejših občanov, kontakte bodo vzpostavljali le preko telefonov. Izjema so le razne pomoči, ki jih bodo dostavljali v okviru Rdečega križa, ali nujni prevozi oseb k zdravniku, ki so jim to nudili že doslej. Da bodo to obdobje čim lažje prebrodili tudi starejši, ki so zaprti doma, prosimo vse prostovoljce, da čim večkrat pokličejo predvsem tiste osebe, ki so najbolj osamljene, in z njimi poklepetajo, da jim polepšajo te turobne dni.
Vse člane, ki še niso poravnali letošnje članarine, prosimo, da jo nakažejo po položnici na Društvo upokojencev Šmartno, TRR: SI56 0202 3025 3818 744, sklic 00 2020, v znesku 10,00 EUR, ali se osebno zglasijo v pisarni društva v mesecu decembru.

Visoko priznanje Invalidskemu podjetju Zeleni inval

Bonitetna hiša CompanyWall nam je podelila certifikat »bonitetne odličnosti«.

Bonitetna hiša CompanyWall je našemu Invalidskemu podjetju Zeleni inval podelila certifikat bonitetne odličnosti. Tovrstne certifikate izdaja izključno poslovnim subjektom, ki so dosegli najboljše poslovne rezultate v preteklem poslovnem letu in eno najboljših bonitetnih ocen A+. Obrazložitev podelitve: *»Izračun bonitetne ocene temelji na mednarodni metodologiji, ki upošteva prihodke, dolgove, dobičkonosnost, kreditno in plačilno sposobnost ter druge postavke v poslovanju. Vi ste s svojim poslovanjem dosegli eno od najboljših bonitetnih ocen. Kot prejemnik certifikata bonitetne odličnosti sodite med najbolj konkurenčna slovenska podjetja, ki z rezultati svojega dela narekujejo poslovne standarde za vse poslovne subjekte na trgu.«*

UJELI SMO ZADNJI TRENUTEK

Se je že komu izmed vas dogodilo, da ni vedel, kako na najbolj racionalen način potrošiti denar, ki ga ima na razpolago? Če kaj vem o tem, ne zelo pogosto. Največkrat nam je zelo jasno, za kaj bomo porabili svoj denar, verjetno pa še pogosteje, kaj vse bi lahko kupili ali si privoščili, če bi ga imeli nekoliko več.
S podobno, a ne nerešljivo »težavico« smo se v mesecu avgustu soočili na enem izmed krajših posvetov v društvu. Ko je bilo še mogoče, smo se ob torkih sestajali v društvu predsednik Miro Vidic, oba podpredsednika Vera Bric in Ferdo Kunstelj ter predsednik nadzornega odbora Jože Penčur. Ena izmed dilem, ki jo je tistega vročega torka izrazil predsednik, je bila, kako naj racionalno in namensko potrošimo denar, ki ga za različne programe pridobimo s strani Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO). Vsa leta nazaj, kar sodelujem v društvu, tega vprašanja predsednik ni nikoli izpostavil na takšen način. Prej obratno! De-

BONITETNA OCENA
za leto
2020

A+

se dodeljuje

Zeleni inval IP d.o.o.
Parmova ulica 7, 1270 Litija

Certifikat potrjuje, da je poslovni subjekt uvrščen v skupino podjetij
z najboljšo bonitetno oceno v Sloveniji.

Poslovni subjekt izpolnjuje vse kriterije za leto 2020 in se uvršča v sam vrh bonitetne izvrstnosti.

Serijska številka certifikata
CWB-20-23770

London, 22.10.2020

Direktor CompanyWall Ltd.
Mr. K. Tailor

CompanyWall d.o.o., Kuzmičeva 5, 1000 Ljubljana

narja za celotno realizacijo vseh programov ni bilo nikoli dovolj.

Pisali smo že o tem, za kaj vse nas je prikrajšala kriza korona virusa. Druženja praktično ni bilo. Tako ni bilo letnega zbora članov, ni bilo spomladanskega izleta, odpadlo je tedensko letovanje na Hvaru. Še najbolj žal pa nam je bilo, da ni bilo mogoče organizirati junijskega srečanja težjih invalidov, kjer je bilo vedno veselo z več kot sto udeleženci. Ravno to dejstvo nam je porodilo idejo, da bi morda s slastnim prigrizkom presenetili naše člane in jih obiskali na domu.

Od ideje do realizacije ni bilo dolge poti. V prvi polovici septembra se je sestala socialna komisija. V tajništvu društva skrbno hranijo različne sezname in eden izmed njih je bil tudi seznam udeležencev junijskih srečanj zadnjih dveh let. Člani socialne komisije so jih skrbno pregledali in določili okoli 50 članov, ki bi jih obiskali na domu. Dogovorjeno je bilo tudi, da je potrebno dosledno upoštevati vsa aktualna navodila stroke in ukrepe vlade, da s svojimi obiski ne bi ogrožali epidemiološke situacije, ki je bila iz dneva v dan slabša. Prehrambnemu paketu s klobasama, sirom, napolitankami in kavo smo priložili tudi pismo z obrazložitvijo namena našega krajšega obiska. Samo do vrat, in to z masko, smo se še dogovorili, predno smo se podali naokoli.

V nekaj dneh smo vse obiske tudi opravili. Odziv obiskanih članov je potrdil, da smo ubrali pravo pot in dokazali, da kljub mrtvilu, ki ga je povzročila epidemija, še mislimo na naše člane in se tiho veselimo dni, ko bomo ponovno lahko skupaj brez bojazni za svoje zdravje. Pisnih, ustnih in telefonskih zahval res ni bilo malo in le-te ti potrdijo, da delamo prav.

Zakaj v naslovu tega prispevka, da smo ujeli zadnji trenutek. Zato, ker je dan ali dva po opravljenih obiskih stopila v veljavo odredba vlade, da je dovoljeno gibanje le znotraj regije. Kdo bi verjel, če se o tem ne bi prepričali na spletu, da je Litija v Zasavski regiji, Šmartno pri Litiji pa v Osrednjeslovenski regiji. To bi namreč pomenilo, da naših članov v občini Šmartno pri Litiji ne bi smeli obiskati. Ob pisanju tega prispevka pa smo že omejeni na gibanje v svoji občini, seveda z izjemami, ki pa za nas ne bi prišle v poštev.

Kljub vsemu upoštevajmo navodila stroke, držimo se odredb vlade in predvsem pazimo nase in na svoje zdravje!

Vera Bric

ŠPORT

Kot nam je znano, se je zaradi pandemije javno življenje skoraj ustavilo. Tudi športniki invalidi smo postavljeni pred posebno preizkušnjo. Zvezi za šport invalidov Slovenije – Slovenski paraolimpijski komite je 17. oktobra še uspelo organizirati državno prvenstvo v **namiznem tenisu**. Naša ekipa je bila okrnjena na enega člana, tekmovanja se je udeležil Tonček Ribič. V skupini NT 10 je zasedel odlično **2. mesto** – čestitke.

Litija, 3. 11. 2020

Ana Mohar

Ste pomislili na počitnice v Ljubljani in Osrednjeslovenski regiji?

Ljubljana
Turizem Ljubljana

Avtorica članka: Nina Kosin

Letošnja negotova situacija je obenem priložnost, da Slovenci pobliže spoznamo svojo državo in uvidimo, kakšno prednost imamo, da lahko za popoldne ali vikend skočimo v kraj, ki v svetu velja za enega izmed najbolj vrednih obiska! Ljubljana se je namreč tudi letos uvrstila med najbolj priporočene dopustniške destinacije po mnenju prestižnih svetovnih medijev. Ker Slovenci prestolnico najpogosteje obiščejo le, ko imajo določene opravke, svetujemo, naj le podaljšajo postanek za kak dan ali dva.

Jeseni in v prazničnem decembru je še posebej privlačna, ponudba pa je raznovrstna in primerna za obiskovalce vseh starosti in okusov. V Ljubljani, eni najbolj zelenih prestolnic na svetu, se odpravite na sprehod ob Ljubljanici ali tek čez park Tivoli, kjer si boste misli spočili ob pogledu na barve jesenskega listja. Tistim, ki dajete prednost udobju, pa svetujemo vožnjo z ladjico, ki odstira pogled na mesto z druge perspektive. Ko je mesto praznično okrašeno, je pogled z ladjice še posebej **romantičen**.

Za **ljubitelje kulture** je najbolj priporočljiv nakup *Ljubljanske turistične kartice* (https://www.visitljubljana.com/sl/obiskovalci/informacije/turisticna-kartica/), ki omogoča, da **doživite mesto in še del regije** praktično vsevprek: od vodenega ogleda, vstopa v preko 20 muzejev in galerij, vožnje s turistično ladjico, električnim vlakcem Urbanom in mestnim prometom LPP do obiska živalskega vrta, term Snovik, Arboretuma v Volčjem Potoku in še bi lahko naštevali. Ljubljana bo presenetila tudi ljubitelje gastronomije – ste vedeli, da lahko tu poskusite **eksotično hrano z vseh koncev sveta** ali pa **degustirate slovenska vina v Grajski vinoteki z najlepšim razgledom**? Prestolnico tudi težko zapustite brez obiska **BTC City**, kar bo še posebno aktualno v prihajajočem prazničnem obdobju.

Morda mesto ni prva misel, ko načrtujete oddih z otrokom, a **Ljubljana je za družine idealna**: toliko raznolike ponudbe, kot je ponuja, boste le stežka našli drugje v Sloveniji. Poleg poučnih iger v Minicityju in kopanja v Atlantisu lahko družine obiščejo še številna igrišča, kopališča, koloparke, bmx-steze in pumptracke, pa Hišo iluzij, Hišo eksperimentov, Woop trampolin park, živalski vrt in druge ponudnike. In kako motivirati otroke? Svetujemo obisk **mamljive slaščičarne** ali pa **štetje zmajev ob poti** – v Ljubljani jih je precej. Če težje hodite ali ste z majhnimi otroki, ustavite **električno vozilo Kavalir** za brezplačen prevoz znotraj za motorni promet zaprtega mestnega jedra.

Najlepša doživetja nas praviloma ne čakajo na načrtovanih poteh, zato je letos priložnost, da si namesto mestnega oddiha čez mejo raje privoščite kakšnega v naši lepi Sloveniji. Turizem Ljubljana ponuja več *paketov z nočitvijo in različnimi aktivnostmi v Ljubljani in Osrednjeslovenski regiji* (https://www.visitljubljana.com/sl/obiskovalci/nacrtujte-svoj-obisk/paketi-dozivetij/praznicna-pravljica-za-druzine/), da bo vsakdo nekaj našel zase in svoje najbližje ter zaključil letošnje leto karseda prijetno. Več na www.visitljubljana.com.

S certifikatom kakovosti Srca Slovenije nagrajeni tudi Šmarčani

Avtorica članka: Mija Bokal, Razvojni center Srca Slovenije

Razvojni center Srca Slovenije je v oktobru izvedel četrto ocenjevanje rokodelskih in prehranskih izdelkov Srca Slovenije. 34 ponudnikov s 104 izdelki je prejelo pravico do uporabe Kolektivne tržne znamke Srce Slovenije. Certifikat je bil podaljšan tudi 38 izdelkom, ki so bili pozitivno ocenjeni že leta 2016.

Pravico do uporabe znaka je tako prejelo 15 proizvajalcev prehranskih izdelkov in 19 rokodelcev iz Srca Slovenije. Med njimi so tudi ponudniki iz občine Šmartno pri Litiji:

- Janez Končina, ŠD Javor, Javorje: zeliščni izdelki – zeliščni čaj Javorska mešanica, šentjanževo olje, mazilo iz smrekove smole, zeliščno žganje tavžentroža, tinkturi iz ginka in krvomočnice;
- Klemen in Julia Vodnjov, Eko kmetija Vodnjov, Primskovo: naravni mili oreh in lešnik;
- Martin in Metoda Tori, Ekološka kmetija Pr' Rakari, Vintarjevec: hišni ekološki pridelki (mleko, česen, krompir, pesa …);
- Natalija Bajec, Mesnine Bajec, Liberga: hišne mesnine – pečenica, krvavica, domača dimljena klobasa za kuhanje, domača kožarica;
- Pavla Rozina, Kmetija Pr' Janez, Gradišče pri Litiji: hišni zeliščni izdelki – kis z zelenjavo, moški čaj, čaj za hladne dni, pomirjevalni čaj, čaj za dobro počutje, domači čaj, ženski čaj, otroški čaj, prečiščevalni čaj, čaj KRRT, čaj želodček.

LAS SRCE SLOVENIJE
PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Foto: Marjanca Žunič, Fotoformat Litija

Prehranske izdelke so ocenjevali kuharski mojster **Franci Jezeršek**, etnolog **prof. dr. Janez Bogataj** in svetovalka za načrtovanje turizma in gostinstva **doc. dr. Tanja Lešnik Štuhec**. Pri rokodelskih izdelkih je sodeloval oblikovalec **Matej Zupančič**.
Razvojni center Srca Slovenije organizira vsakokrat tudi slovesno podelitev certifikatov, ki pa je tokrat zaradi posebnih razmer v klasični obliki verjetno ne bo mogoče izvesti. Vseh 208 certificiranih izdelkov bo objavljenih v spletnem katalogu na spletni strani www.srce-slovenije.si.
Vsem prejemnikom certifikata čestitamo, bralce pa vabimo, da jih podprejo s svojim nakupom.

Trško jedro Šmartnega pri Litiji zasijalo v novi podobi

Avtorici članka: Mija Bokal in Karmen Sadar

Konec oktobra se je zaključil projekt Prenova in oživitev Staretovega trga, ki je nastal in se izvajal s partnerskim sodelovanjem Občine Šmartno pri Litiji, Društva diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji ter ZKMŠ Litija. S pomočjo sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj, ki so prišla na območje preko LAS Srce Slovenije, je bilo obnovljeno trško jedro v Šmartnem pri Litiji, v katerem so uredili in opremili tudi prostor za turistično-informacijski center. Izvedeni so bili različni dogodki, ki so potekali na obnovljenem trgu in povezali številne Šmarčane.

Karmen Sadar, direktorica občinske uprave na Občini Šmartno pri Litiji, ob zaključku projekta zadovoljno ugotavlja: *»Projekt je bil dobro zasnovan, uresničili smo vse zastavljene cilje. Ko je bila zgrajena obvoznica, se je Šmartno končno razbremenilo prometa in pojavila se je priložnost, da bi uredili središče Šmartnega in prostor odprli obiskovalcem. Zasnovo ureditve celotnega območja okrog cerkve so pripravili študenti arhitekture s priznano krajinsko arhitektko dr. Živo Deu, zasnovo samega trga pa sta podrobno obdelali projektantka Jasna Vrtačnik in arhitektka Anja Zalezina. Veseli nas, da smo lahko s pomočjo projekta Prenova in oživitev Staretovega trga prvi del predlagane celovite preureditve središča že uresničili. Ko bo to mogoče, bi radi uredili še celoten trg okrog cerkve. Zelo smo zadovoljni, da je trško središče zdaj tudi lepo označeno. Med Šmarčani je lepo sprejet spremljevalni prireditveni program, s katerim bomo nadaljevali po zaključku epidemije Covid-19.«*
Osnovni namen projekta je bil urediti **neurejeno parkirišče v središču Šmartnega pri Litiji** ter najti prostor, kjer se bodo lahko občani in drugi obiskovalci družili ob različnih dogodkih. Kot osrednja informativna točka na trgu za obiskovalce je bil **vzpostavljen TIC**. Občina Šmartno pri Litiji je na podlagi pripravljenega elaborata postavila dolgo pričakovano **turistično obvestilno signalizacijo** s številnimi usmerjevalnimi tablami, s katerimi je označila pomembne objekte in ustanove v središču kraja.

Foto: ZMKŠ Litija (Matej Povše)

Lepo obnovljen prostor v središču Šmartnega so napolnili tudi z različnimi **dogodki za domačine in druge obiskovalce**. ZKMŠ Litija je jeseni 2019 izvedel manjši **glasbeni festival Hengaj z nami**, ki je bil namenjen mladim, starim med 15 in 29 let. Predstavili so se lokalni glasbeniki, mladinski center, študentski klub, varstveno-delovni center, lokalno društvo kmečkih žena in deklet. Posebna stojnica je bila namenjena predstavitvi mednarodnega mladinskega dela doma in v tujini z udeleženci iz drugih evropskih držav. Manjkalo ni niti športnih vsebin s področja nogometa, malega nogometa, plesa.

Skupaj z JZ Bogenšperk je bil lani izveden **Adventni sejem**, na katerem so se predstavljali prehranski in rokodelski ponudniki, pester je bil tudi spremljajoč program s predstavitvijo gasilcev za otroke, ustvarjalnimi delavnicami, nastopom otroškega pevskega zbora in s prižigom prazničnih lučk.

Spomladi 2020 je bil predviden še **sejem Šmarski spomladanc**, vendar je bil zaradi epidemije Covid-19 odpovedan. Tudi kasnejša izvedba ni bila mogoča zaradi negativnega mnenja NIJZ. Namesto sejma je bila na trgu vzpostavljena **Šmarska tržnica**, ki obratuje vsak petek med 11. in 17. uro. S tem so dobili domači kmetje možnost, da se predstavijo domačinom in jim ponudijo svoje izdelke. Ko bo to mogoče, bo stalni dejavnosti tržnice dodan še spremljevalni program.

V prostorih TIC Šmartno na Staretovem trgu 25 sta bili izvedeni dve **predavanji za občane**. O zdravju kot načinu življenja je predavala **Margita Vehar** iz Dežele zelišč. Udeleženci so obnovili znanje o zeliščih, spoznali nove rastline, ki imajo zdravilno moč in blagodejno vplivajo na telo in duha. Ekološko kmetovanje s poudarkom na sadjarstvu je predstavila **Julia Vodnjov** z Eko domačije Vodnjov ter z obiskovalci delila znanje slikanja ornamentov na les. Na trgu pred TIC je potekala **ustvarjalna delavnica** ročnega oblikovanja gline z lokalno lončarko **Barbaro Dacar**, na gradu Bogenšperk pa je **Anita Šumer** izvedla delavnico peke z drožmi in delila z obiskovalci številne nasvete prednosti peke z drožmi za zdravje.

Vsebine k dogajanju na Staretovem trgu so prispevali tudi v **Društvu diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji**. Izvedli so štiri **strokovna predavanja o sladkorni bolezni, zajedavcih in čiščenju telesa** ter več brezplačnih **merjenj krvnega sladkorja in krvnega tlaka**. Ob zaključku je bila izvedena še **ekskurzija po območju LAS Srce Slovenije**, ki je vključevala pohod na Menino planino in ogled Čebelarske zveze Slovenije.

Projekt Prenova in oživitev Staretovega trga sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Božički na kolesih obdarujejo otroke

Kolesarsko društvo LITIJSKI Tempomat

Avtorji članka: Božički Litijskega Tempomata

Kolesarsko društvo **Litijski Tempomat** poleg športnih aktivnosti organizira tudi dogodke z dobrodelno noto. Litijo in Šmartno bodo tako že četrtič zapored preplavili božički na kolesih. Božična kolesarska etapa se bo zgodila v nedeljo, 20.12.2020. Božički na kolesih bomo od 11. ure naprej prevozili pot med Litijo in Šmartnim. Obdarovali bomo vse pridne otroke, ki nas bodo pričakali na naši poti in pocukali za rokav.

HO-HO-HO, otroci, pričakajte nas ob poti, da vas razveselimo s kakšnim darilcem!

ZEMLJEVID POTI, PO KATERI SE BO VOZIL BOŽIČEK

Štart in cilj Božička: Litija - Bencinska črpalka OMV Litija
17,6 km - 220 m. n. v. - 3 ure predvidene vožnje

nadaljevanje poti: Trg na Stavbah - Kidričeva cesta - Prisojna ulica - Kidričeva cesta - Graška cesta - Cesta Dušana Kvedra - Cesta Zasavskega bataljona - staro mestno jedro Litije - Rozmanov trg - Grbinska cesta - Uštje - Pungrt - Jeze - Zagorica - Ježa - bencinska črpalka OMV.

Več informacij o dogodku najdete na naši spletni strani www.litijskitempomat.si in na facebook strani www.facebook.com/litijskitempomat.

Litija, 23. 11. 2020

V Arboretumu in na Bogenšperku bodo postavili garkelj

Avtorica članka: Mija Bokal

V preteklosti je imela vsaka gospodinja na slovenskem podeželju ob hiši svoj vrt, ki so ga poznali tudi kot garkelj ali garteljc. Vrt so krasile začimbe, zdravilne rastline, cvetje in nekaj zelenjave. Z garklji, ki so bili zelo razširjeni tudi na območju LAS Srce Slovenije, je povezanega mnogo znanja o gojenju rastlin in cvetličenju. To znanje se s spremembami v družbi izgublja, izgublja pa se tudi stari sortiment rastlin. V projektu Garkelj, ki se bo izvajal v prihajajočih mesecih, bosta partnerja Arboretum Volčji Potok in Javni zavod Bogenšperk pozornost usmerila v ohranjanje te dragocene podeželske dediščine.

Z rožami, ki jih je gospodinja nabirala v garklju, je bilo povezanih mnogo običajev – od krašenja cerkva in kapelic do uporabe cvetja za dekoriranje praznične mize. Partnerja bosta raziskala informacije o garkljih in rastlinah, ki so jih v njih gojili v 19. stoletju. Pri tem bo velika pozornost namenjena preučevanju **cvetličnih motivov s slik Marije Auersperg Attems**, ki je slikala rastline iz svojega grajskega vrta in jih na ta način dokumentirala. Njene slike bodo izhodišče

za **raziskovanje grajskih vrtov**, saj je mnogo rastlin iz grajskih vrtov kasneje prešlo na kmečke vrtove.

V času trajanja projekta bodo izvedene **brezplačne kreativne delavnice**, na katerih bo strokovnjakinja podajala znanja o ocvetličenju doma in sakralnih objektov. Na gradu Bogenšperk in v Arboretumu Volčji Potok bosta vzpostavljena **dva ogledna vrtova z razstavo**. Posamezniki se bodo o garkljih in cvetlični kulturi podeželja lahko izobrazili tudi na lokalnih sejmih ter prek tiskovin, v katerih bodo zbrana uporabna znanja s tega področja. V javnih organizacijah bo na ogled tudi **gostujoča razstava**, informacije o garkljih, rastlinah in projektu bodo predstavljene tudi v okviru *»Tega veselega dneva kulture«*.

Operacija bo povezala različne organizacije ter v aktivnosti vključevala **ranljive skupine**. S projektom, ki bo povezal podeželsko zainteresirano javnost in strokovnjake, bodo **oživljena znanja in tradicija okrasnih vrtov ob hišah in z njimi povezani običaji na območju LAS Srce Slovenije**.

Več o projektu: https://las-srceslovenije.si/sl_Sl/projekti-eksrp/garkelj/.

Projekt sofinancirata Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja RS 2014–2020.

Izzivi podeželja v Osrednjeslovenski regiji

Avtorica članka: Doris Letina, Zveza slovenske podeželske mladine

Stičišče Središče v sodelovanju z Zvezo slovenske podeželske mladine pripravlja cikel predvidoma osmih posvetov med občinami in nevladnimi organizacijami z naslovom Izzivi podeželja v Osrednjeslovenski regiji, ki bodo izvedeni v osmih občinah. Kot ključne izzive podeželja smo determinirali področja: razvoj podeželja, mladi kmetje, aktivna participacija, občinski razpisi, pametne vasi in dolgoživa družba. Izvedeni so že bili posveti v Mestni občini Ljubljana ter občinah Kamnik, Domžale in Medvode.

Tokratno srečanje deležnikov v občinah Šmartno pri Litiji in Litija smo izvedli preko spleta. Namen srečanja je bil, da skupaj prepoznamo izzive in oblikujemo ustrezne rešitve, ki jih udeleženci vidijo kot možnost sodelovanja med nevladnim sektorjem in občinskim vodstvom za razvoj občine in podeželja.

Rešitve in zaključke delavnic so udeleženci predstavili županu Občine Šmartno pri Litiji g. Rajku Meserku, županu Občine Litija g. Franciju Rokavcu in poslancu v državnem zboru g. Borisu Doblekarju.

Ključni predlogi, ki so jih izpostavili udeleženci so bili:

- vzpostavitev posebne rubrike v občinskem glasilu, v katerem se predstavijo dobre prakse razvoja podeželja (kmetje, podjetniki, ki soustvarjajo in razvijajo podeželje, svoje zgodbe),
- spodbujanje turizma preko razpisov, izobraževanj in ureditve infrastrukture,
- znižanje komunalnega prispevka za mlade družine in kmete,
- letno srečanje deležnikov in vzpostavitev baze organizacij za sprotno medsebojno obveščanje,
- dograditev tudi na področju občinskih razpisov (katerih sredstva naj se povečajo, naslavljajo pa naj tudi rabljeno mehanizacijo) ter informiranje o razpisih,
- učinkovita oskrba starejših na domu (potrebno poskrbeti za infrastrukturo in kader) in aktivno vključevanje starejših v društva.

Vsi prisotni odločevalci so predloge z zanimanjem poslušali in poudarili pripravljenost po podrobni preučitvi ter vključitvi relevantnih predlogov v nadaljnje delovanje in razvoj.

Udeleženec srečanja in predsednik Društva podeželske mladine Litija in Šmartno, Marko Firm, je po posvetu strnil svoje vtise: *»Srečanje deležnikov litijskega in šmarskega podeželja je pokazalo, da so takšna srečanja potrebna, saj tako odločevalci dobijo povratne informacije/potrebe/želje direktno od podeželanov in obratno. Z vzpostavljenim dialogom in sodelovanjem lahko skupaj najdemo rešitve za prihajajoče izzive, ki jih prinaša prihodnost, in tako ohranimo podeželje živo.«*

Zakaj je dobro biti član Obrtno-podjetniške zbornice?

OBMOČNA OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA LITIJA

Avtorica članka: Rosana Škulj

Mnenja o tem so seveda različna, zagotovo pa velja: član, ki se zaveda vsega, kar zbornica kot učinkovit varuh pravic in interesov obrtnikov in podjetnikov izbori zanj v obliki ugodnejših zakonskih obveznosti, in ki uporabi vsaj nekaj od tega, kar mu zbornica ponuja v obliki svojih storitev, je svojo članarino dobro naložil.

1. Zato, ker smo zbornica malih in smo njihov glas. Obrtno-podjetniško zbornico smo pred štiridesetimi leti ustanovili obrtniki sami, ker nismo hoteli biti skupaj z velikimi v državni zbornici.
2. Zato, ker dobro poznamo probleme in interese obrtnikov in malih podjetij ter jih uspešno zastopamo pred vlado oziroma državo. S povezovanjem v svoji zbornici, po »branžah« v strokovne sekcije, mali postanemo glasni, močni in vplivni.
3. Zato, ker smo blizu članov.
4. Zato, ker smo za člane še vedno najboljši »servis« in se posvetimo prav vsakemu izmed njih.
5. Zato, ker skrbimo, da so člani dobro informirani. Vsak mesec člani dobijo revijo Obrtnik s prilogo Obrtnikov svetovalec ter obvestila območne obrtno-podjetniške zbornice, prosto lahko dostopajo do naših spletnih strani z več tisoč aktualnimi informacijami.
6. Zato, ker članstvo v OZS poleg vsega naštetega prinaša tudi vrsto drugih ugodnosti.

Član Obrtno-podjetniške zbornice je lahko vsaka fizična ali pravna oseba, ki opravlja obrtno dejavnost ali domačo in umetnostno obrt oziroma katerokoli drugo pridobitno ali nepridobitno dejavnost.

Od meseca maja dalje so se včlanile naslednje podjetnice, podjetniki oziroma firme:

- AS TEPROM PODJETJE ZA PROJEKTIRANJE, NADZOR, INŽENIRING IN OSTALE STORITVE, D. O. O.
- POSLOVNO SVETOVANJE, ŽAN POGLAJEN, S. P.
- MUTA, POSREDNIŠKE STORITVE, ANDRAŽ ŠEŠOK, S. P.
- GRAFIČNO OBLIKOVANJE, NINA NOVAK, S. P.
- AMTEHNIK, ELEKTRO STORITVE, ALAN POVŠE, S. P.
- STUDIO VALERIA, IZDELAVA NOHTOV, VALERIJA BITENC, S. P.
- MEHANIKA GOLOB, PETER GOLOB, S. P.
- BRO-TIM, ČISTILNICA IN PRALNICA, ROK BRODAR, S. P.
- IŠTAR, UČENJE JEZIKOV IN PREVAJANJE, SARA BEVC JONAN, S. P.
- ZAKLJUČNA GRADBENA DELA, MATIJA SINJUR, S. P.

Mizarstvo Kos - V poslanstvu dreves

Avtorica članka: Petra Kos, direktorica Centra za zunanjo ureditev

Družinsko podjetje Mizarstvo Kos, v katerem poleg štirih domačih in petih redno zaposlenih sodeluje vsakodnevno še od 10 do 20 različnih zunanjih sodelavcev, bo naslednje leto praznovalo 30 let.

Kolektiv Mizarstva Kos

Jože Kos, kot ustanovitelj podjetja, je ob podpori žene Brede uradno pričel podjetniško pot v letu, ko se je osamosvojila Slovenija. Začetne ideje so bile osredotočene na balkonske in vrtne ograje. Po dvajsetih letih sodelovanja v Poslovnem združenju Naš vrt, ki ga je Jože vodil 12 let, in izvedenih več kot 1500 zunanjih ureditvah, se je razvilo znanje, ki je danes izjemnega pomena pri iskanju rešitev za bivanje v zunanjem prostoru.

Pred 15 leti so za namen razvoja, izobraževanja partnerjev, mladih in strank ustanovili podjetje Center za zunanjo ureditev, hišo idej in povezovanj, ki združuje 27 različnih dejavnosti. Poleg povezovanja pri izvedbi zunanjih ureditev se ves ta čas dogajajo različni razvojni projekti. Letošnji je LESARIUS, 7-čutni muzej, ki skozi različne aktivnosti povezuje sedem lesarskih poklicev. Aktivno bo odprl vrata, ko mine obdobje korone.

Pri projektu sodelujeta poleg domačih dveh podjetij tudi Turistično društvo Polšnik in Vinogradniško društvo Štuc iz Šmartnega pri Litiji.

In prav skozi takšna povezovanja in raziskovanja se odpira širši razvojni pogled, ki bo služil kot izhodišče za nove izdelke in storitve na področju lesarstva.

Panoga, ki jo je družba zaradi vpliva drugih materialov in zaradi premajhne razvojne naravnanosti znotraj sebe dala na stranski tir, spet pridobiva. Predvsem zaradi ekologije, estetike in energetske učinkovitosti.

In tako bo, kot napovedujejo v Mizarstvu Kos, vizija LESENE DOBE v naslednjih 30 letih povezala poleg dediščine tudi področje bivanja, športa, zdravja, mode še glasbo in kulinariko.

Jože Kos, kot idejni vodja različnih projektov, je v vlogi projektanta v 30 letih oblikoval in s sodelavci realiziral izjemno veliko lesenih izdelkov za zunanjost doma. O tem pričajo tudi odlične reference na spletnih straneh in več kot 60 člankov stilskih preobrazb v prilogi Moj dom.

V Akademiji poslovne odličnosti so o njem napisali: *Jože je človek z veliko življenjske energije, vizionar, motivator, organizator in velik povezovalec ljudi. Po poklicu je lesarski tehnik, po izkušnjah izjemen projektant, v svojem delu pa močno povezan z lesom. Je podjetnik, ki se z dinamiko stanja na trgu odziva s fleksibilnostjo, prilagodljivostjo in družbeno odgovornostjo. Načrtuje in vodi poslovne in proizvodnje procese, sledi popolnosti in merilom poslovne odličnosti, izboljšuje procese in stremi k čim bolj dodani vrednosti. Je strokoven, timski in usmerjen k cilju doseganja inovativnih prebojnih rešitev.* Obrtno podjetniška zbornica Litija ga je leta 2007 nominirala za obrtnika leta, leta 2019 pa za podjetnika leta. V naslednjem letu bo dopolnil 40 let aktivnega dela in predal štafeto mlajšemu rodu. Njegove izkušnje pa bodo prišle še kako prav tudi v bodoče.

Velika Preska, Polšnik

Elektro Jani

Avtorica članka: Jelka Kovač Dragar

Ljudje smo v življenju večkrat postavljeni pred določene izbire. Tudi Janez Dragar je leta 2002 sprejel pomembno odločitev. Ob redni zaposlitvi je imel od leta 1997 registrirano še dodatno, popoldansko obrt. Ker ga je vse bolj vleklo v samostojne vode, je delo v podjetju Elektro Ljubljana zaključil in se povsem posvetil svojemu podjetju, Elektroinstalaterstvo Janez Dragar, s. p. Odločitev ob dveh majhnih otrocih ni bila najlažja, saj se je zavedal, da brez velike podpore družine ne bo zmogel.

Sprva je sam opravljal vse vrste elektroinštalacijskih del, katerih obseg se je sčasoma povečal. Pokazala se je potreba po zaposlitvi dodatne delovne sile. Tako so se postopoma pridružili sodelavci, leta 2014 tudi žena kot pomembna pomoč v pisarni. Danes, dvajset let kasneje, podjetje najpogosteje »sliši« na ime ELEKTRO JANI, ki je nastalo čisto slučajno, je pa v lokalnem in širšem okolju najbolj prepoznavno. Trenutno je redno zaposlenih devet ljudi. Ekipa Elektro Jani se trudi čimbolj zadovoljiti potrebe uporabnikov, je hitra in učinkovita. Velik poudarek dajemo dobrim odnosom med sodelavci, saj menimo, da je le zadovoljen delavec dober in predan delavec. S sodelavci se občasno družimo tudi izven delovnega časa, že nekaj let pa imamo »obvezen« službeni družinski piknik tudi z ostalimi člani družine. Letos nam je izvedbo le-tega žal preprečila korona.

Vsako leto sodelujemo s srednjimi strokovnimi šolami in sprejemamo dijake na praktično usposabljanje z delom (PUD), saj se zavedamo, da se v šoli pridobljeno znanje lahko oplemeniti le pri konkretnem delu. Naša osnovna dejavnost je inštaliranje električnih napeljav in naprav, se pravi vse vrste elektroinštalacij, izdelava nizkonapetostnih in visokonapetostnih inštalacij, elektro priključkov, varnostne razsvetljave, izdelava strelovodnih naprav, izdelava in vzdrževanje javne razsvetljave, montaža in vzdrževanje klimatskih naprav, meritve elektroinštalacij ter meritve strelovodnih naprav. V zadnjih letih smo pričeli tudi s kompletnim vzdrževanjem poslovnih objektov, kar je za seboj potegnilo povečanje voznega parka, da lahko zagotovimo hitre in ažurne storitve v intervencijskih postopkih.

Pred petimi leti smo skladišče, ki smo ga imeli v domači garaži, preselili v Industrijsko obrtno cono v Šmartnem, Usnjarska cesta 16. Sedež podjetja pa se še vedno nahaja v Mali Kostrevnici 44. Za potrebe vzdrževanja imamo tudi tri manjše dislocirane enote v Kopru, Mariboru in Ljubljani. Za potrebe optimalnega delovanja v pisarni priskočita na pomoč tudi sinova. Eden je študent računalništva in matematike, drugi dijak Srednje medijske in grafične šole. Oba s svojim dragocenim znanjem pomembno prispevata k lažji izvedbi določenih projektov in podobi podjetja. Zavedamo se, da je naše delo tesno povezano s pričakovanji naših strank. Pri delu se poskušamo kar najbolj približati njihovim željam, hkrati pa tudi strokovno svetovati. Uporabljamo energetsko varčne materiale, prav tako poskušamo čim manj svetlobno onesnaževati okolje. Odpadne materiale ustrezno recikliramo, saj nam skrb za okolje veliko pomeni.

Ker je elektrika naša strast, se je ne bojimo, ampak se spopademo z njo, tudi ko drugi ne najdejo ustreznih rešitev. K najboljši in optimalni rešitvi pa seveda prispevajo tudi bogate dolgoletne izkušnje.

Za dobroto tvojih rok
ostala je beseda hvala,
ki v srcih bo ostala
in večno lep spomin nate.

ZAHVALA

Od nas se je poslovil

ANTON JOŽEF TOMAŽIN

(1936–2020),
po domače Tomažinov Toni,
iz Cerovice.

Iskrena hvala za izrečeno sožalje in vzpodbudne besede.
Hvala vsem, ki ste ga imeli rad in ga pospremili na njegovi zadnji poti,
darovali sveče in nam stali ob strani.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti drage mame, babice in prababice

LEOPOLDE LAMPE

(4. 11. 1929–16. 10. 2020)
iz Šmartnega pri Litiji.

Zahvaljujemo se vsem sosedom in znancem za izrečeno sožalje, za cvetje in sveče.
Hvala dr. Pajntarju, službi KSP Litija, gospodu župniku za pogrebni obred in
gospe Milči za poslovilne besede.

Žalujoči: vsi njeni

Ne bomo tožili, ker si odšla.
Hvaležni bomo, ker si bila.

V SPOMIN

Zapustila nas je draga mama

MARIJA GRČAR,

rojena Hauptman, iz Bukovice, Šmartno pri Litiji.

Od nje smo se poslovili oktobra na pokopališču v Jablanici. Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, za izrečene besede sožalja, darovane sveče in cvetje.

Hčerke Fani, Cveta in Vida z družinami

Zdaj bivaš vrh višave jasne,
kjer ni mraku, kjer ni noči,
tam sonce sreče ne ugasne,
resnice sonce ne stemni.
(S. Gregorčič)

ZAHVALA

ob izgubi drage tete, botrce in svakinje

MIHAELE ANE KOGOVŠEK

(Kogovškove Angelce)
(26. 9. 1930–22. 9. 2020)
iz Črnega Potoka.

Iskrena hvala vsem, ki ste jo v zadnjih letih življenja obiskovali in ji krajšali čas. Hvala osebju Doma Tisje, da ste ji s prijazno oskrbo lepšali dneve, hvala g. župniku Marku Mohorju Stegnarju za lepo opravljen obred, kvartetu šmarskih pevcev (g. Rudiju, g. Tinetoma in g. Jakobu) za lepo zapete pesmi ter vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti. Hvala prijateljem, ki jo boste ohranjali v lepem spominu.

Vsi njeni žalujoči

ZAHVALA

V 70. letu se je od nas poslovila

MILKA KOKOVICA.

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem za izrečeno sožalje in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala tudi g. župniku za lepo opravljen obred, pogrebni službi JP KSP Litija ter pevcem za zapete pesmi.

Vsi njeni

»Špen ni več na tleh,
tvoje mašine so utihlne,
tvoj spomin bo živ,
tud, če z nami nisi tle.
Pol stoletja si garal,
zdej pa odpočij si le … RIP …«
(nečak Luka Podkrajšek)

ZAHVALA

V 65. letu starosti se je mnogo prezgodaj poslovil dragi sin, mož, ati, dedek, brat, stric, svak ter tast

STANISLAV PODKRAJŠEK,

23. 10. 1955–19. 10. 2020, iz Šmartnega pri Litiji.

Hvala KSP Litija, pevcem kvarteta Spomin, izvajalcu tišine, župniku M. Mohorju Stegnarju, patru Murku za bolniško maziljenje, PGD Št. Poljane za izobešeno zastavo, Obrtni zbornici Litija, Društvu kmetic Litija in Šmartno, Petri iz cvetličarne Rožica ter prijatelju Vinku Slapničarju za besede slovesa.
Iskrena hvala zdravstvenemu osebju, vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sovaščanom in znancem za pomoč in podporo v težkih trenutkih njegove bolezni in slovesa, za vse izraženo sožalje, sveče, cvetje, darovane maše ter denarne prispevke ter vsem, ki ste ga spoštovali ter mu v slovo namenili lepo misel.
Vsi njegovi

Spomini so kot iskre,
ki pod pepelom tlijo,
a ko jih razgrneš,
vedno znova zažarijo.
(J. W. Goethe)

V SPOMIN

20. 12. 2020 mineva 30 let,
odkar nas je zapustil mož, oče in dedek

LOJZE ULČAR

iz Šmartnega pri Litiji.

Hvala vsem, ki ste ga ohranili v lepem spominu.

Vsi njegovi

Veš, da je vse tako, kot je bilo,
v vsaki stvari si, ki je v hiši,
v mislih si, besedah naših,
da, celo v sanjah,
le, da korak se tvoj
nič več ne sliši …

V SPOMIN

Mineva drugo leto, odkar smo ostali brez tebe, draga naša mama, babica in prababica

MARJETA MEDVED,

23. 9. 1942–19. 12. 2018,
z Ustja.

Hvala vsem, ki se je spominjate in ohranjate v lepem spominu,
ji prižgete svečko in postojite ob njenem grobu.

Pogrešamo te.

Vsi njeni

O župnijski cerkvi sv. Martina v Šmartnem pri Litiji

Avtor članka: dr. Jernej Kotar

V novembru smo obeležili god priljubljenega svetnika sv. Martina, ki ga v naši občini praznujemo tudi kot občinski praznik. Znanemu zavetniku dobrodelnosti, vinogradništva in domačih živali je na Slovenskem posvečenih veliko cerkva, tudi naša v središču Šmartnega, po kateri je kraj dobil svoje današnje ime.

Martin iz Toursa, ki je živel v 4. stoletju, je bil med ljudmi zelo priljubljen zaradi svoje skromnosti in zavzemanja za reveže. V srednjem veku se je njegovo častčenje razširilo čez precejšen del Evrope, zlasti veliko cerkva so mu posvetili v 11. in 12. stoletju. Morda je bila že v tem času zgrajena tudi ta v Šmartnem, ki se v znanih virih skupaj z vikarjem Gebhardom prvič pojavi novembra 1345. V njeni bližini je že zgodaj stala kostnica sv. Mihaela, omenjena februarja 1363, ko so jo nameravali prezidati in so za dovoljenje zaprosili oglejskega patriarha.

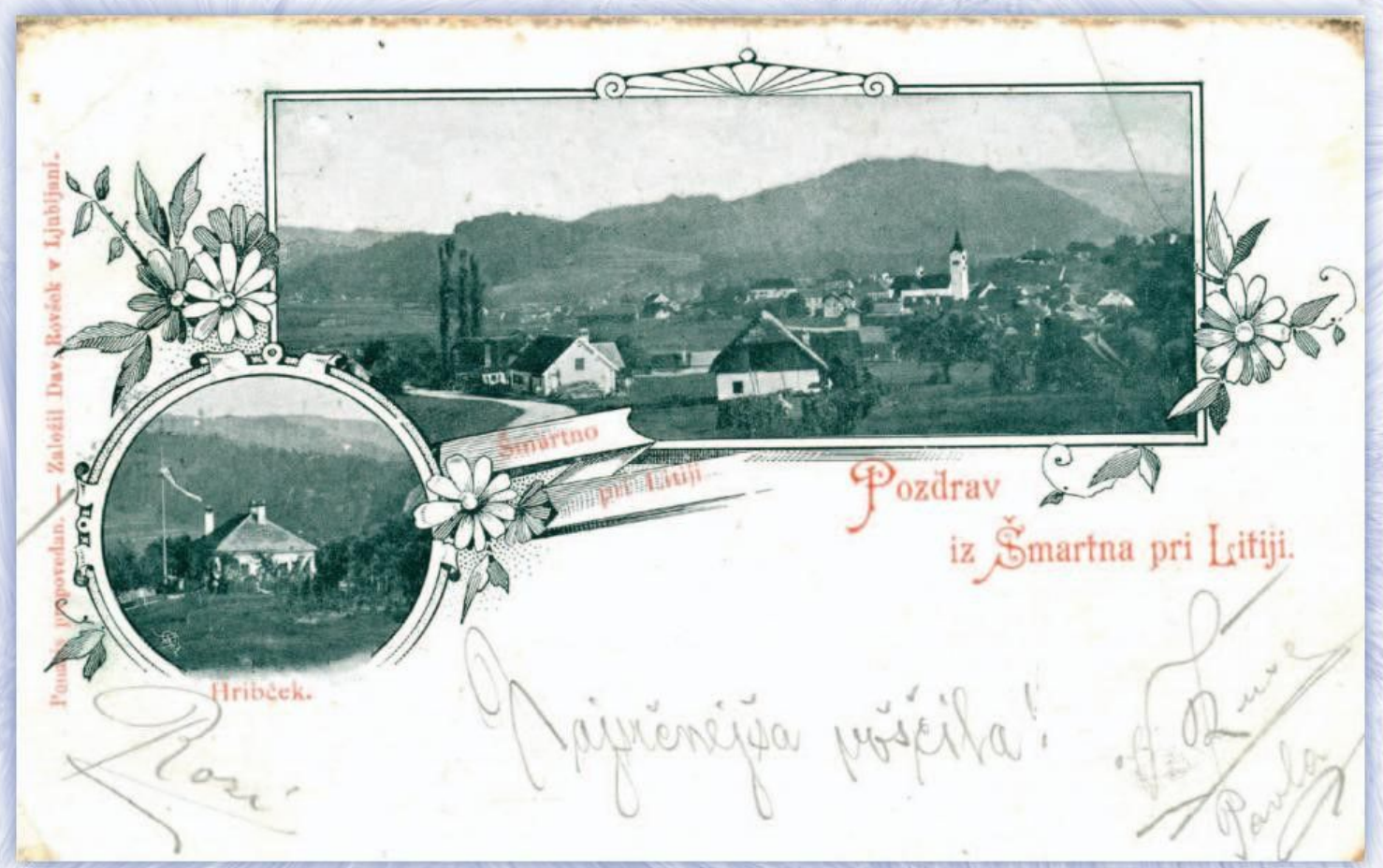
Današnja cerkev sv. Martina močno izstopa v veduti kraja (foto: Lojze Flisek)

Pogled v neogotsko oblikovano notranjost cerkve (foto: Ivan Majc)

Prvotna cerkev je bila zgrajena v gotskem slogu in je bila pozneje še nekajkrat predelana v skladu s trenutnimi arhitekturnimi trendi. Večja obnovitvena dela so potekala po letu 1511, ko jo je, kot še mnogo drugih objektov, prizadel zelo hud potres. V svoji dolgi zgodovini je doživela kar nekaj pomembnih dogodkov. Julija 1672 sta v njej pred oltar stopila Janez Vajkard Valvasor in njegova trinajstletna izbranka Ana Rozina Graffenweger s Slatne, svoje zadnje počivališče pa so tu našli številni okoliški veljaki, tudi polihistorjeva tašča.

Proti koncu 19. stoletja so ugotavljali, da stara cerkev prostorsko ne ustreza več potrebam, zato so načrtovali gradnjo nove. V letih 1898–1899 je bila stara porušena, nato pa je hitro stekla zidava monumentalne stavbe v neogotskem slogu, ki je bila posvečena septembra 1901. Zgrajena je bila po načrtih Raimunda Leblingerja iz Linza in Adolfa Wagnerja iz Gradca, večino gradbenega materiala in opreme pa so naredili domačini. Izbira neogotskega sloga ni bila naključna, ampak je izražala trden slovenski značaj župljanov. V novo cerkev so iz stare prenesli gotske sklepnike in štiri nagrobnike.

Šmartno pri Litiji s staro župnijsko cerkvijo okrog leta 1897 (hrani Knjižnica Litija)